

SLOVENSKI NAROD

Izbeja vsak dan popoldne, izvešiti nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsto 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Izidi občinskih volitev v Sloveniji

Lep napredek SDS. — Na podlagi dosedanjih rezultatov se opaža splošno nazadovanje klerikalcev.

V nedeljo 26. t. m. so se vršile v 26 občinskih Slovenije občinske volitve. Ponekod so napredni glasovi znatno in razveseljivo napredovali, drugod pa so naprednjaki ohranili krepko v svojih rokah dosedanje postojanke. Splošno se opaža, da klerikalna stranka tudi v podeželskih občinah nazaduje in da vlada med njo tudi na deželi velika razceplost.

Dosedaj znani izidi so naslednji:
v Zagorju je dobila prva lista (narodno delavska) 106 glasov (3 odbornike), druga lista (narodno gospodarska) 91 glasov (3 odbornike). Obe listi sta bili vloženi od SDS. Socijalisti so dobili 105 glasov (3 odbornike), komunisti 319 glasov (11 odbornikov), oficijelna SLS 46 glasov (2 odbornika), krščanski socijalisti 112 glasov (3 mandate);

v Litiji je dobila SDS 53 glasov in 2 mandata, nepolitična stranka 38 glasov in 2 mandata. Obe stranki sta se vezali proti klerikalnemu županu Lebingerju. SLS je dobila 369 glasov (13 mandatov);

v Šmartnem je SDS vložila 3 liste in ima zaznamovati ogromen napredek. Dobila je 9 odbornikov, dočim je imela poprej samo 2. SLS ima 16 odbornikov; v Vačah pri Litiji je dobila SLS 4 odbornike, SDS 2 odbornika, neopredeljena lista, ki se je vezala s SDS, 1 odbornika in SKS 2 odbornika;

v Hotedršici je dobila SDS 94 glasov, SLS 51 glasov;

v Št. Lenartu (vol. okraj Laško) je bilo volilnih upravičencev 165. Glasov je bilo oddanih 128 ter je dobila SKS 79 glasov (6 mandatov) in SLS 49 glasov (3 mandate);

v Laškem je bilo volilnih upravičencev 280, oddanih glasov 249. SDS je dobila 183 glasov (13 odbornikov), Zdržena lista (SLS in Nemci) 66 glasov (4 odbornike);

v Jurkloštru volilnih upravičencev 524, oddanih glasov 208. SLS 144 glasov (17 mandatov), napredna gospodarska lista 64 glasov (8 mandatov).

Vlada pripravlja „svobodne“ volitve

Pritožbe o nasilju vladnih organov se vedno bolj množe. — Zabrani shodi Svetozarja Pribečevića v Bosni. — Policija zaprla ves pripravljani odbor. — Zopet napad na radičevce.

— Beograd, 27. junija. Že prva delanja vlade g. Vukičevića in dr. Marinkovića v pravkar začetih volilnih kampanijah pričajo, kako si vlada zamisla »svobodne« volitve. Vse kaže na to, da se hoče vlada, uvidevajoč, da si z lastno močjo in brez stvarnega programa ne more pridobiti zaupanja volilcev, poslužiti skrajnega terorja in nasilja, da zlasti v onih krajih, kjer so se volitve tudi že doslej »delale«, zasigura mandate. Za to govore že vladne kandidature. Skoraj vsi ministri z ministrskim predsednikom na čelu kandidirajo v volilnih okrožjih južne Srbije, Bosne in Hercegovine, kjer politična zavednost še ni na taki stopnji, da bi zamegljen narod svobodno izrazil svoje mišljenje. Na te kraje se je sedaj vrgla vlada in skuša preprečiti volilno agitacijo drugih strank. Tekom zadnjih dni se strahovito množe pritožbe zoper teror policijskih oblasti. Notranje ministristvo je kar preplavljeno s protestnimi brzojavami vseh opozicijskih strank. Tudi izvršni odbori parlamentarnih klubov so zaposleni večinoma s pritožbami svojih organizacij radi nasilja oblasti, ki preprečujejo vsako agitacijo vladni nasprotnih strank.

Največjo pozornost je vzbudila damed v beograjskih političnih krogih vest, da je vlada preprečila vse večerajšnje shode Svetozarja Pribečevića v Bosni in Hercegovini. Za večeraj dopoldne je bil napovedan shod SDS v Gorazdi. Po popoldni pa v Gorazdi. Povsod so pripravljali Pribečeviću svečan sprejem. Radikalni, ki so doslej vzdrževali svojo strankarsko moč v Bosni le z nasiljem, so tudi tokrat napeli vse, da preprečijo akcijo SDS, v kateri vidijo svojega najnevarnejšega nasprotnika. Na Pribečevićev shod v Foči so poslali več svojih kričev, ki naj bi motili zborovanje. Še predno je bil shod odprt, so skušali izvesti nered. Ko so reditelji hoteli kričev odstraniti, da bi zasigurali miren potek zborovanja, je nastopila po nalogu zastopnika srekega poglavarja policija in razpustila shod, ki ni bil niti odprt, in to kljub ogorčenim protestom zborovalcev, ki se jih je zbralo preko dva tisoč.

Na še bolj nasilen način je vlada preprečila popoldanski shod SDS v Gorazdi. To okrožje si laste radikali izključno kot svojo domeno. Ker pa so začeli volitvi v zadnjih mesecih v vedno večjem številu prestopati iz radikalne stranke v SDS, in so radikali spoznali, da so njihove vrste resno omajane, so skušali potom policijske oblasti zopet ojačati svojo moč. V Gorazdi je poseben pripravljani odbor pripravil Svetozarju Pribečeviću posebno svečan sprejem. Na sredi trga je bil postavljen govorniški oder, okrašen s cvetjem in zastavami. Radikalne prvake, ki so doslej le s pomočjo policije zamogli sklicati večja zborovanja, je to silno bodilo v oči. Večeraj jutraj je policija brez povišane aretirala vse člane pripravljalnega odbora in shod kratko malo preprečevala. Iz mesta in okolice je prišlo nad 2000 ljudi na shod. Policija jih je s silo razganjala. Zborovalci so ogorčeno protestirali proti temu na-

silju in na glas izjavljali, da radikalna stranka ne bo dobila niti enega glasu. Ko je popoldne dospel iz Foče Svetozar Pribečević, mu je policijski šef sporočil, da je po nalogu vlade shod prepovedan. Svetozar Pribečević je poslal ministrskemu predsedniku in notranjemu ministru Velji Vukičeviću protestno brzojavko, v kateri ga obvešča o dogodkih in zahteva pojasnila. Svetozar Pribečević v svoji brzojavki energično protestira proti temu nasilju, ki se vrši pod Vukičevićevo vlado ter zahteva popolno zagotovilo zborovalne svobode in svobodnih volitev. Ne le med pristajši SDS, marveč tudi v vrstah radikalne stranke vlada radi tega postopanja oblasti veliko razburjenje. Splošno prevladuje vtis, da je vlada s tem svojim činom le še bolj ojačala odpor proti radikalnemu nasilju in strnila vrste SDS. Tudi za danes dopoldne napovedani shod v Rogatici se je že večeraj napovedovalo, da bo prepovedan.

Slična poročila prihajajo tudi iz Vojvodine, kjer hoče vlada zatreti ne le vsako akcijo opozicijskih strank, marveč tudi agitacijo pašicevcev. Iz tega razloga je bila danes objavljena naredba notranjega ministra, s katero se razpušča občinski svet v Novem Sadu, v katerem so imeli pašicevci skupno z Nemci in Madžari večino. Za vladnega komisarja je imenovan dr. Borota, pristaja jovanovičevcev, ki v Novem Sadu sploh nimajo nikakih pozicij. Tudi ta razpust se komentira v političnih krogih kot akcija vlade proti pašicevcem in drugim vladni nasprotnim strankam. Ob enem pa hoče vlada s tem vplivati na narodne manjšine, da podprejo vladne kandidature.

V južni Srbiji se neovirano nadaljuje teror proti radičevcem kljub ogorčenemu protestu radičevskega poslanskega kluba in zagotovilu ministrskega predsednika, da bo zanjimajo zborovalno in volilno svobodo. Večeraj je bil ponovno izvršen napad na radičevske agitatorje v južni Srbiji. V Štipu sta morala Pavle Radič in dr. Šveglj ponovno bežati pred nahujskanimi množicami, ki so jih dejansko napadle. Tudi na glavnega tajnika republikanske stranke dr. Ikončica je bil izvršen napad. Napadli so ga celo v policijskem poslopiju pred očmi policije, ne da bi ga bil kdo branil. Pri napadu je dobil tako težke poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnico.

TRGOVINSKA POGODBA Z NEMCIJO

— Beograd, 27. junija. Pogajanja za sklenitev jugoslovanske - nemške trgovinske pogodbe, ki se vrši v Berlinu, potekajo ugodno in bodo bržkone s koncem tega meseca zaključena. Pogodbo bosta v imenu naše vlade podpisala naš berlinski poslanik Balugdič in šef naše trgovinske delegacije Miša Todorović.

NOV TRŽAŠKI ŽUPAN

— Rim, 27. junija. Mesto dosedanjega guvernerja v Trstu generala Snobilia je imenovan za tržaškega župana Karel Arch, ki je bil že v letih 1903. do 1926. član občinskega sveta in pristaja italijanske nacijonalistične struje.

Pozdravljeni Sokoli!

Pozdravljeni Sokoli in vi vsi, ki prihajate danes v našo sokolsko, belo Ljubljano, da z nami proslavite uspeh zmagojoče sokolske misli! Pozdravljeni sokolski delavci, ki tiho in skromno, a vztrajno in uspešno gradite temelje boljše bodočnosti našega naroda! Pozdravljeni pionirji naprednega duha in napredne misli!

Velik in pomemben je praznik, ki ga slavi danes Sokolstvo v Ljubljani. To ni le praznik ljubljanskega Sokola, marveč praznik vesoljne sokolske ideje, ki je zmagovalno preživela viharna leta in težke napade besnih nasprotnikov. Saj so sokolski dnevi o priliki V. pokrajinskega zleta posvečeni predvsem slovesni otvoritvi Sokolskega doma na Taboru, da postane novo torišče sokolskega dela, novo sokolsko ognjišče, okrog katerega se bodo zbirale nove moči, v katerem bo črpala sokolska misel nov zalet k nadaljnemu oplojujočemu in uspešnemu delu za duševno svobodo in kulturni napredek našega troinenskega naroda.

S ponosom lahko zre danes Sokolstvo na močno stavbo, ki je plod nemurnega sokolskega dela. Sanje in življenjska hrepenenja onih bratov, ki so postillali zibelko Sokolstva, se pričenjajo uresničevati. Sovražniki Sokolstva niso držali križem rok, ko so videli, da postaja resnica, česar niso mogli nikdar verjeti. Kdo se ne spominja, kake ovire je delala klerokomunistična večina na ljubljanskem magistratu, ki je šlo za to, da se prepreči načrti Sokola I. in onemogoči zgradba Sokolskega doma. Toda sokolska žilavost in vztrajnost je premagala vse ovire in prekrizala vse račune besnih nasprotnikov. Delo je zahtevalo velike žrtve, toda Sokol je podal nov dokaz svoje življenske sile. Veličastni Sokolski dom na Taboru je nov dokaz, da predstavlja Sokolstvo moč, ki bo prej ali slej strla mračne sile in dvignila naš

rod tudi iz duševnega suženjstva, kakor je bilo Sokolstvo v polpretekli dobi ona sila, ki je bodrila naš rod, da se je uprl tisočletnim tlačiteljem in zlomil okove suženjstva, da mu je zasijalo solnce svobode.

Sokolski dom na Taboru je nerazrušna trdnjava, večni spomenik nepremagljivih stremeljenj našega mladega pokolenja.

Zato je prav, da so se zbrali danes v Ljubljani predstavniki vsega slovanskega Sokolstva, da skupno z nami proslavimo ta veliki sokolski praznik, ki bodi mejnik v nadaljnjem, še večjem razmahu sokolske ideje in sokolskih načel.

Ta praznik pa je obenem tudi praznik celokupne jugoslovanske napredne javnosti. Saj se borimo proti istim sovražnikom, proti istim silam, ki sejejo neslogo v našem narodu, ki mu ubijajo ljubezen do domovine in ki ga hočejo udinjati Dunaju in Rimu. Sokolska zmaga je zato obenem tudi zmaga napredne misli, zmaga napredka nad reakcijo. Celokupna napredna javnost zre zato z enakim zadovoljenjem kakor Sokolstvo, na veličasten sokolski dom na Taboru, v katerem vidi simbol napredka in vstajenja našega naroda iz duševnega suženjstva.

V tej trdni veri pozdravljamo danes v Ljubljani mile brate in sestre iz bratske Češkoslovaške in Poljske ter iz vseh krajev naše ujedinjene domovine, ki so od daleč prihajali, da se skupno z nami vsele in proslave ta pomemben dogodek. Ljubljanskemu Sokolu I., ki si je s Sokolskim domom na Taboru postavil krono svojemu delu, pa k veličastnemu uspehu iskreno čestitamo in kličemo: Naprej po začrtani poti do končne zmage, ki naj združi Slovence, Srbe in Hrvate v bratski, sokolski ljubezni, slogi in zvestobi, zaslužnjem bratom odstran meja pa prinese težko pričakovano osvobodjenje in ujedini-nje! Zdravo!

V znamenju diktature v SLS

Zbor zaupnikov SLS v Ljubljani. — »Slovenec« potrjuje naše informacije o izključitvi krščanskih socijalcev iz ljubljanskega strankinega vodstva.

Ker je »Slovenski Narod« v soboto poročal, da se je pretekli teden vršilo v ljubljanskem Rokodelskem domu zborovanje zaupnikov SLS v Ljubljani, na katerem je bil izvoljen nov mestni odbor, ker je bilo prejšnje ljubljansko vodstvo SLS razpuščen, je bil tudi »Slovenec« prisiljen, da je v svoji nedeljski številki objavil o tem zborovanju kratko poročilo, ki v glavnem le potrjuje informacije našega lista. »Slovenec« navaja, da so bili izvoljeni v ta mestni odbor za načelnika advokat g. dr. Jerič, za podnačelnika šolski ravnatelj v p. g. Jeglič, za člane pa g. urednik Fr. Terseglav, mag. uslužbenec Vovko, mag. svetnik dr. Kodre, ravnatelj »Vzajemne posojilnice« Fr. Orehek, tesarski mojster Fr. Pust, rač. nadsvetnik Albin Zajc, mesarski mojster Fran Zan in rač. svetnik Jože Pirc. Iz teh imen je razvidno, da razen g. urednika Terseglava ni nobenega krščanskega socijalca v novem klerikalnem mestnem odboru, kajti za g. ravnatelja Jegliča, ki je iz solidarnosti z dr. Stanovnikom odložil svoje mesto v soustvaru na magistratu, se še ne ve, ali bo prevzel izvolitve. Krščanski socijalci so potisnjeni popolnoma v stran.

»Slovenec« trdi, da je bil ta odbor izvoljen soglasno in da so bili sploh vsi sklepi na zborovanju sprejeti soglasno. Res je seveda, da se je na zborovanju zelo mnogo kritikoval od osrednjega vodstva SLS vsiljen način reorganizacije SLS v Ljubljani in da tudi odbor ni bil izvoljen soglasno, ker je g. dr. Adlešič s svojo kandidaturo ostal za šest glasov v manjšini.

Da se s takto osrednjega vodstva SLS mnogo klerikalnih pristajev ne strinja, je dokaz tudi to, da je odločil tajništvo SLS za Ljubljano dosedanjega tajnika g. Košir in da je prevzel njegovo mesto znani klerikalni agitator g. Žužek, o čegar nedavni avturi na ljubljanskem magistratu kroži po Ljubljani zanimiva govorica.

»Slovenec« je smatral za potrebno, da v posebnem uvodniku z ozirom na odkritja našega lista na vsa usta zatrjuje, da o likvidaciji SLS v Ljubljani ni bilo nikoli govora. Dejstvo je, da je vodstvo dosedanje svoje organizacije v Ljubljani likvidiralo, da je razpustilo prejšnje ljubljansko vodstvo in krajnje odbore ter imenovalo odbore, iz katerih so izključili krščanski socijalci, ki so imeli v dosedanjih odborih večino. Tega »Slovenec« ne oporeka. Reorganizacija klerikalne stranke v Ljubljani se vrši v znamenju diktature in to je tisto, za kar pravzaprav v resnici gre.

»Slovenec« je v prikričanju razdrpanih razmer med klerikalnimi pristajši v Ljubljani napisal tudi to-le: »Z vztrajnim bojem se je SLS posrežilo dopovedati beograjskim krogom, da je Ljubljana tretja prestolnica v državi.« To je SLS dopovedala na ta način, da je pustila kot soodložujoča v vladi avtonomno Ljubljano še nadalje pod vladnim komisariatom, da nihče ne ve, kdaj se bodo vršile ljubljanske občinske volitve, dasti bi se že lahko prav tako kakor v Celju, in da je glasovala za določbo v finančnem zakonu, po kateri odobrava proračune občin, ki presegajo 3 milijone dinarjev, finančni ministar, s čemer je dejansko znatno okrnjena ljubljanska občinska avtonomija.

Radičevci v južni Srbiji

Radičevci potujejo po južni Srbiji in doživljajo pri tem velika razočaranja. V petek je odpotoval iz Debra v Strugo bivši minister Pavle Radič v družbi bivšega konzula dr. Šveglja in dr. Boškovića. V Debru so se mudili le malo časa, obveščeni pa so bili, da njihovo potovanje ni povsem varno, in oblast jim je dala za spremstvo dva orožnika. Kljub temu je na potu v struški srez ustavila Radičev avtomobil večja skupina seljakov in zahtevala, naj se vrne. Po kratkem prepiru so došli zastopniki policijskih oblasti svetlovali Pavlu Radiču in tovarišem, naj ne nadaljujejo potovanja in naj rajši prenoče v bližnjem selu, v Trebiških hanih, kar so tudi storili.

V soboto jutraj so nadaljevali pot v Strugo. Pred mestom jih je sprejela večja množica meščanov in seljakov z gniliimi jajci in orožniki so komaj ubranili radičevce pred hujšimi napadi. Vendar pa to ni zadostovalo, avtomobil se je pred množico moral ustaviti in sam sreski poglavar je moral posredovati, da so ga spustili naprej in da je mogel nadaljevati skozi Strugo pot v Ohrid.

Ko se je zvedelo v Ohridu za prihod radičevcev, se je že na vse zgodaj zbralo na trgu pred hotelom »Velika Srbija« večje število meščanov in seljakov iz bližnjih vasi.

uri. Pustili ga niso niti za korak dalje ter so zahtevali, naj se takoj vrne, odkoder je prišel. Posredovati so morale oblasti, da je lahko nadaljeval svojo pot dalje. Ko je dospel v Ohrid, kjer ga je nestrpno pričakovala velika množica ljudstva, je bil takoj sprejet z velikimi demonstracijami. Pavla Radiča, Šveglja in Boškovića so bombardirali z gniliimi jajci in parašizniki, tako da je bil avto ves pobarvan od njih.

Orožniki si v veliki množici niso znali pomagati, končno pa se je nekdo spomnil, da je svetloval šoferju, naj vozi dalje v Bitolj. Med strahovito gnječo bombardiranjem z gniliimi jajci in parašizniki je krenil avtomobil dalje ter v največji brzini odhitel proti Bitolju.

V Bitolju je dospel popoldne, toda že pri vstopu v mesto ga je sprejela velika množica demonstrantov, ki so radičevce napadli zopet z gniliimi jajci in tudi s kamenjem. Kamenje je padalo tako na gosto, da so popolnoma razbili steklo avtomobila pred šoferjem. Ko je šofer videl nevarnost je pognal avtomobil z vso silo ter odhitel naravnost pred zgradbo uprave mesta, demonstranti pa so vdrli kričev za njim.

Ko so Pavle Radič in tovariši prišli pred upravo mesta, se je že zbralo orožništvo, ki je pričelo odganjati demonstrante, ki jih je bilo polno v vseh bližnjih ulicah. Radičevci so zaprosili šefa policije, naj jim omogoči odpočitek v mestu. V spremstvu policijskega uradnika in orožnikov so odšli k velikemu županu, kjer so stali, kajti po bitolskih ulicah se je zbirala čim dalje večja množica demonstrantov, ki so zahtevali, naj se gosti odstranijo iz mesta.

Albanije se ukloni

— Beograd, 27. junija. Zunanje ministristvo je sprejelo večeraj preko Pariza uradno obveščilo, da je tiranska vlada sprejela pogoje veselel za likvidacijo jugoslovansko-albanskega spora. Gjurašković je bil bržkone že tekom večerajšnega dne izpuščen.

Razpust zagreškega občinskega sveta

— Zagreb, 27. junija. Večeraj dopoldne se je vršila pri velikem županu dr. Bogdanu Stoparju konferenca, kateri je prisostvoval župan Heinzl. Veliki župan je udeležencem sporočil, da se zagreški občinski svet razpusti 18. julija. Z ozirom na to bi se imelo po občinskem redu, veljavnem za mesta iz 1. 1895., vršiti občinske volitve v roku štirih tednov po razpustu, t. j. 21. avgusta. Danes se je zvedelo, da imenovani komisar banski svetnik v p. dr. Anton Goglia noče prevzeti dolžnosti komisarja, ba je radi slabega zdravja, o čemer je danes obvestil župana Heinzla in velikega župana dr. Stoparja.

V VLADI NE BO VEČ SPREMENB

— Beograd, 27. junija. Večeraj je dospel v Beograd novoimenovani minister Velja Popović ter položil prisego. Novinarjem je izjavil, da ne pripada nobeni frakciji ter da bo delal za interes celokupne radikalne stranke. V vladnih krogih se naglašja, da je izpopolnitev vlade definitivna in da do sestanka Narodne skupščine ni pričakovati nobenih sprememb.

KONGRES NARODNIH MANJŠIN

— Zeneva, 27. junija. Prihodnji kongres narodnih manjšin se bo vršil v času od 22. do 24. avgusta pod predsedstvom slovenskega poslanca v italijanskem parlamentu, dr. Wilfana.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.
Efekti: inv. posojilo. 84.50, Vojna škoda 342. 343.50. Zadolžnice Krani. dežel. banke 20. 22. Zastavni listi Krani. deželne banke 20. 22. Celjska posojilnica 195. 197. Ljubljanska kreditna 150. Pratečiona 850. Kreditni zavod 160. 170. Veveče 139. Stavbna družba 55. 65. »Sibir.« 104.
ZAGREBSKA BORZA.
Efekti. 7odst. invest. pos. 1921 84 in pol — 85. 2 in polodst. drž. rente za ratnu štetu 341 in 3 četrt — 342 in pol. Ljubljanska kreditna 150—155. Pratečiona 850 — 855. Trboveljska 480. Veveče 140—142.5. Agraria 50.50.
Devize. Dunaj 790.00 — 802.60. Berlin 13.485 — 13.515. Italija 326.88 — 328.88. London 276.— — 276.50. Newyork šk 56.70 — 56.90. Pariz 222.875 — 224.375. Praga 168.20 — 169.—. Varšava 10.935 — 10.965.
Valute: Newyork šk dolar 56.05—56.25.
INOZEMSKA BORZE.
— Curin: Beograd 9.13, Pariz 20.345, London 25.225, Newyork 519.375, Milas 28.28, Praga 15.58, Berlin 199.10.

25.000 ljudi je občudovalo naše junaške letalce

Izredno posrečen letalski miting v Ljubljani. — Ogromen obisk iz Ljubljane in vse Slovenije. — Discipliniranost naše publike. — Drzne produkcije v zraku. — Posrečen skok z aeroplana. — Velike ovacije letalcem.

V zvezi z uspešnimi preokceanskimi poletmi se je začel ves kulturni svet intenzivno zanimati za letalstvo in zato ni čuda, da je večerajšnji letalski miting na vojaškem vežališču pri Dev. Mariji v Polju privabil do 25.000 gledalcev. Aeroklub je porabil ugodno priliko, ko se toliko govori in piše o razmahu moderne avijatike, kakor se nikoli prej, in zato je lahko z uspehom pridružitve zadovoljen.

Od vsesokolskega zleta naprej takega navala množic še ni videla nobena prireditev v Ljubljani in v ostali Sloveniji. Umevno je, da je bilo vse zanimanje Ljubljancev koncentrirano samo na popoldansko letalsko prireditev, ki je pomenila za veliko večino ljubljanskega prebivalstva važen doživljaj. Vse mesto je bilo na nogah, vse je govorilo samo o letalcih in popoldanskem mitingu. Javna in skoro vsa privatna popola so izvesila zvestave. Le malokdo je odšel na izlet v okolico. Vreme, v soboto še tako neugodno, se je večer popopravilo in nam popoldne naklonilo najlepšo poletno medeljo.

Ogromno zanimanje za to svojevrstno prireditev pa je vladalo tudi v ostali Sloveniji. Vsi vlaki, ki so prihajali dopoldne in popoldne v Ljubljano, so bili prenapolnjeni. Kdor ima v Sloveniji avto ali motorno kolo, vsak ga je večer opremil in naložil z rodbino in znanci ter se pripeljal v Ljubljano, ki je večer zbrala toliko število avtomobilov, kakor morda še nikdar.

Kmalu popoldne se je začelo preseljevanje ljubljancev. Velike množice so okupirale Grad in Golovec, deloma tudi vrhove nad Šiško, še večje pa so se napolnile na vojaško vežališče pri Zalogu. Po vseh cestah so se pomikale nepretrgane procesije, se vrstili avtomobili in vsa možna druga vozila. Posebni in redni vlaki, ki so vozili iz Ljubljane proti Zalogu, so bili vsi prenatrpani. Mladi podjetniki, ki niso mogli v vagon, so splezali kar na strehe in okupirali vse stopnice. Železnica sama je prepejala iz Ljubljane na letališče okrog 10.000 ljudi, enako ali pa še večje število jih je prišlo peš ter z raznimi vozili, tako da se je zbralo na obširnem vežališču do 25.000 ljudi.

Za letališče odrejeni prostor je bil obdan od kordona vojaštva, ki pa ni imelo mnogo posla, ker so ljubljanci tudi to pot pokazali, da znajo biti disciplinirani. To je bila tudi velika sreča, ker bi sicer lahko nastal največji nered, ki bi mogel imeti usodne posledice. Poveljstvo na letališču je namreč v zadnjem hipu prevzela menda vojaška uprava in tako nihče ni vedel, kdo naj izdaja veljavne odredbe. Civilni reditelji so bili brez informacij in sami sebi v nadlogo. Množice pa so ostale k sreči mirne in zadovoljne v svojih taboriščih in je tako miting kljub ogromnemu navalu potekel v najlepšem redu in brez najmanjših nesreč. V gozdih okrog vežališča je bilo postavljenih več šotorov, ki pa so svoje prvotne zaloge že kmalu v začetku razprodali. Zmanjkalo je jedil, zmanjkalo piva in malinovca, tudi sladoleđari so prav kmalu izpraznili svoje vozčice. Le vina si mogel še tu in tam dobiti.

Z vojaško točnostjo se je začel program ob 16. ko sta vzletela naša rajala kapetan Pavle Cencič in tehniški poslovodja Ernest Turko na svojih ponosnih lovcih. S silno brzino sta se dvigala višje in višje pod nebo. Okrožila sta parkrat letališče in okolico, nato pa začela izvajati v višini drzne akrobacije, ki so zadrževale ljudem sapa. Kar zaporedoma sta delala salte mortale, se spuščala skoro na glavo proti zemlji, se prevračala sedaj na levo sedaj na desno, kakor da za nju fizikalni zakoni ne obstojajo. Ko sta se bleščeli ogromni ptici v divnem poletu tik nad glavami množic spustili zopet na tla, sta bila drzna pilota pozdravljena z viharimi ovacijami.

Za lovceva so se zaporedoma začela dvigati solidna šolska letala tipa Brandenburg, na katerih so se vozili oni izmed srečnih izrežancev, ki so si priborili svojo pravico bodisi s protekcijo, bodisi s svojimi komolci. Letanje s paszirji je trajalo čeli dve uri in je postalo že monotonno, dokler se ni na svojem orjaškem Potesu dvignil znani indijski letalec poročnik Bajdak, ki je kljub veliki teži letala izvajal v zraku tudi razne salte in druge drzne akrobacije in zadivil vse gledalce. Tudi njemu je množica priredila burne ovacije.

Ko je g. Bajdak pristal, se je od nekod razširila vest, da bo zadnja točka programa, skok z letala od padca. Ljudje so se že začeli sešiti proti železnici in se pomikati proti Ljubljani, ko se je namakrat pojavil med njimi močan val razburjenosti in napetosti. Z letala, ki je plulo visoko v zraku v smeri proti pokopališču, se je odrgala bela kepa, ki pa se je v par trenutkih razvila v lep dežnik. Drzni pilot Egger je torej vendar izvršil svojo namero in se spustil z aeroplana na tla. Z utripajočim srcem so ljudje opazovali, kako je drselo padalo vedno nižje in nižje, dokler ni izginilo za gozdičkom. Ko so kmalu nato Eggerja v trumalnem sprevedu zdravega in smešljajotega privedli nazaj na letališče, ni bilo navdušenja ne konca ne kraja.

Polagoma so se začele množice razhajati in ponovila se je zopet ona pestra in veličastna slika kakor ob priložnosti, a samo sedaj v nasprotni smeri. Naval na posebne vlake, ki so vozili proti Ljubljani, je bil ogromen in zopet je bil okupiran vsak prostor, katerega je mogel kdo dobiti. Le

prvi vlak je bil slabše zaseden, ker so ljudje prezrli opozorilo železniške uprave in Aerokluba, da bodo vlaki na povratku stali na postajališču Dev. Marije v Polju in ne pri vežališču. Zato pa so se mnogi, čeprav so imeli v žepih še veljavne vozne listke, napotili v mesto peš, kar pa pri lepem poletnem večeru ni bila posebna žrtev. Zvečer se je razvila v vseh ljubljanskih javnih lokalih prava ljudska veselica, tako da so tudi mestni gostilničarji lahko odškodovali za popoldansko praznoto.

Veliko je poklicanih, a malo izvoljenih

Aeroklub je poskrbel tudi za atrakcijo, s katero je privabil v krog posetnikov letalskega mitinga mnogo ljubiteljev izrednih občutkov. Kot posebno točko je dal na spored letanje onih srečnežev izmed občinstva, ki so potegnili pri žrebanju s številkami označene listke. Žal je bilo med mnogimi tisoči poklicanih samo 50 izvoljenih, pa še ti niso prišli v polni meri na svoj račun. Za izvoljene je bil določen prostor pri prvi šušalnici na zapadni strani vojaškega vežališča. Tu so se zbrali srečni lastniki izrežanih srečk in napeto pričakovali, kdaj jih popeljejo reditelji k aeroplanom, da se dvignejo med nebo in zemljo ter si ogledajo zbrane množice iz pitje perspektive. Leteti prvič v življenju po zraku ni šala. Človek ima tremo in tarelo ga skrbi, kaj bo z dobrim koslom, ki ga je komaj nekaj ur poprej spravil pod streho. Stresti tako robo iz aeroplana gledalcem na glavo, bi ne bilo posebno uljudno in zato ni čuda, da so imeli nekateri zastran letanja tehtne pomisleke. Hoteli so celo organizirati oštrno licitacijo izrežanih števk in so nastavili precej visoke cene. Ker se pa nihče ni zanimal za prodajo in ker je radovednost premagala vse pomisleke, so ostali pri čuvajnici, dokler niso pršli po nje reditelji.

Nastal je trenutek napetega pričakovanja. Za gostimi vrstami gledalcev so odvedli reditelji 50 izvoljenih k aeroplanom, kjer so jih postavili v dve vrsti, pregledali izrežane številke in določili, kdo poleti prvi. Prednost so imele seve tudi pri letanju ženske. Bilo jih je 5-6, a so imele to čudno lastnost, da so se kar na hitro roko množile. Vrag vedi od kod in kako se jih je nabralo toliko, da moški sploh niso imeli izgleda, da pridejo na vrsto. Ženskam namreč za letanje niso bile neobhodno potrebne številke. Zadostovalo je tudi kakršnokoli sorodstvo z enim izmed pilotov, pa je bila vožnja po zraku zagotovljena. Funkcionarji aerokluba so si s hvalavredno vneto prizadevali, da pridejo na vrsto samo oni, ki so imeli številke, toda ves njihov trud je bil zaman. Ljubljanske dame in gospodične iz boljše družbe so si že zna-le uglediti pot do vojaških pilotov. Vsaka si je pravočasno preskrbela naklonjenost enega junaka dneva in tako so romale proti vsem predpisom k aeroplanom ter se dvigale v zrak izpred nosa ozlovoljenih lastnikov izrežanih števk. Funkcionarji Aerokluba so opetovano opozorili komandanta eskadrile, da bi se morali tudi piloti držati reda, ker jih je vojaška oblast komandirala na letalski miting kot civilno prireditelje, ki so organizirani in vodili Aeroklub. Toda vse prigovarjanje je bilo zaman. Kakor so nam drugače simpatični naši junaški avijatiki, moramo vendar ugotoviti, da so se dali večer zapeljati in da so zanašali v prireditelje nered. Nekateri ljubljanske dame in gospodične so pokazale večer vse graje vredno nediscipliniranost, ker se niso zmenile za upravičene proteste onih, ki so imeli pravico do letanja, marveč so pod pokroviteljstvom pilotov izrabile svoj privilegirani družabni položaj in onemogočile drugim polet. Posledica je bila, da je prišlo od 50 izrežanih števk na vrsto komaj 20 in se lastniki teh so se morali naravnost boriti za sedež v aeroplanu.

Občinstvo naravno s to točko sporeda ni bilo zadovoljno. Akrobacije prvih dveh letal so vsem gledalcem ugajale. Slediti bi jim bil moral skok s padalom ali «marelo», kakor so ga krstili gledalci, namesto te najzanimivejše točke je pa prišlo na vrsto letanje s srečkami in privilegiranimi paszirji. ki je trajalo skoraj dve uri. Občinstvo je nekaj časa potrpežljivo gledalo borbo za sedeže v aeroplanih, potem se je začelo dolgočasiti, ker so bili poletni sila monotoni in kratki, naposled je pa izžubilo potrpežljivost in začelo godrnjati. Od vseh strani so se čuli klici: Kje je marela? Zakaj nas pušite čakati na vročini in gledati, kako se pešiča privilegirancev puli za letanje? Tako desorganizirano in dolgotrajno letanje s paszirji bi bilo občinstvu res lahko prihranili. Naj bi sledil akrobacijam prvih dveh letal takoj skok s padalom, potem bi pa opozorili občinstvo, da je na vrsti letanje, ki se bo zelo zavleklo. Oni, ki jih je ta točka zanimala, bi ostali, večina bi pa odšla. Tako je pa vse gledalce najbolj zanimal skok z aeroplana in zato so morali čakati še dve uri, ne da bi imeli ves ta čas kak užitek. Uživali so samo oni, ki so letali. V tem pogledu občinstvo s prireditelji ni bilo zadovoljno.

Za veselice, plesne in slične prireditve izdeluje vabila, letake, lepake, plesne rede itd. okusno in po najnižji ceni

Narodna tiskarna v Ljubljani

Ljubljanske dame v aeroplanih

Med tistimi srečneži, ki so zadeli številke in s tem dobili pravico za polet v aeroplanih, so bile seveda tudi dame. Krčevito so držale številke v roki in čakale, da pridejo na vrsto. Letalci so pa kavalirji, zato gospodičinam ni bilo potreba tako dolgo čakati kakor moškim. Tudi to pot se je uveljavilo načelo, da imajo dame prednost. Seveda, zakaj bi na letalskih mitingih to ne veljalo? Moški mladinci, ki je tudi takala, to ni bilo prav. Očitale je lepemu spolu, da je že vendar emancipiran in da ni več razlike med hlačami in krilom. Razlika je pa le in so tudi slučaj, ko ženske nočejo živati emancipacije, katere ima, kakor vsaka stvar, dobre in slabe strani.

Naše gospodične, morda tudi kaka gospa med njimi, so se zadržale nad vse pričakovanje junaško. Če pred letanjem, po pristanku so bile pa naravnost vznemirjene, navdušene in jim kar ni hotelo v glavo, da je konec prijetnemu pletenju med nebom in zemljo.

Vse s številkami so bile trdno odločene, da ne odnehajo, da morajo leteti na vsak način. Na zunaj so kazale veselje in naravnost, tu pa tam je pa le kaka med njimi globokejša vzdihnila in zadrla. V duhu se je ta ali ona morebiti tudi križala in molila «O moj Bog, vsi moji greh...» To so seveda samo domnevanja. Kakor rečeno, na zunaj so bile junakinje; mogoče večje nego gruča mladeničev, ki so sredi letališča s številkami v rokah nekako prepadele no pričakovali usodnega trenutka in debelo gledali kaplara s kelihom, v katerem so bila okrepčila za «pot v večnost».

Naš urednik se je z damami po letanju razgovarjal. Na vprašanje, kako je bilo, so gospodične in gospe odrezale takole:

Olga Kolarjeva: «Lušno je bilo, toda prekratko. Tako prijetno sem se počutila v letalu in sem vsa navdušena. Vsek dan bi se vozila.»

Zelka Korenjakova: «Imenitno, sijajno! Žal, da je trajalo le dve minuti. Samo dražijo s temi kratkimi leti. Vsaj eno uro če bi letela...»

Elga Knezova: «Grozno fajn! Da bi vsaj skozi Ljubljano vodila kaka zrakoplovna prometna linija! Jaz bi vsak dan frčala!»

Joža Končanova: «Kolosalno! Samo prekratko. Takoj bi zopet letela, če bi me hotel kak pilot s seboj vzeti. Pa bolj visoko kakor prvič!»

Hilda Janska: «Sijajno! Kako bi še rada letela! Najprijetnejše je bilo, ko smo se spuščali na zemljo. Zelo prijetno!»

Krista Razmožnikova: «Oh, kako je to prijetno! Le prekratko je bilo. Jaz bi takoj poletela naravnost v Ameriko!»

Ivanka Končanova: «Imenitno! Vsek dan bi se vozila. Še s padobranom bi se spustila iz aeroplana. Včasih sape kar zmanjkuje, včasih jo je pa preveč.»

Iz vseh teh izjav vidimo, da so naše dame prav junaške in zelo navdušene za frčanje po zraku. Imenitno, sijajno, kolosalno!

Pepe med kavkami

Med blaženimi izvoljenici, ki so večeraj letali po zraku, je bil tudi Pepe iz našega uredništva, tisti, ki ga je imela gripa in ki se zanimala zdaj za poletje čez ocean. Kako je prišel do srečne številke, nam ni hotel povedati. Pravi, da so ga izrežali na sličen način, kakor so izrežali nekateri dame in gospodične iz boljše ljubljanske družbe. Naj bo že kakorkoli, naš Pepe je bil večeraj med kavkami in pripoveduje o svojem junaškem podvigu takole:

— Takoj, ko je Aeroklub napovedal letalski miting, sem hitel k brivcu in se dal ostriti «na balne». Kdor je večeraj letal, bo že razumel, čemu je bila ta previdnost. Aeroplan ni kočija, niti koleseži, v katerem se Slovenci ne ježijo lasje. Las imam itak malo in zato se mi sploh ni moglo pripetiti, da bi se pri startu dvignil letalsko čepico, ki so mi jo posodili postrežilni funkcionarji Aerokluba. Postavil sem se med izvoljene in čakal, kdaj nastane odločilni trenutek. Čakati sem moral dolgo, ker so imele dame seveda prednost. Ko so se vse prednosti srečno vrstile iz zračnih nižav, sem zbral ves svoj pogum, nataknil čepico in očala ter se pripravil za naskok na letalo. Letala je bilo namreč treba naskakovati, drugače je smuknila od strani kaka odlična ljubljanska dama in izvoljenec z izrežano številko le ostal z dolgim nosom sredi travnika. Končno se mi je posrečilo ujeti brnečega ptica in zlesti v njegov trebuh.

Komaj sem trdno sedel na udobnem stolčku in si zapel pas okrog trebuha, je zabrel propeler in že nisem čutil tal pod nogami. Prvi občutek je bil malce čuden. Med nebom in zemljo še nikoli nisem bingljaj, zato mi je bilo nekam tesno pri srcu, ko sva se dvignila s pilotom nad vojaško vežališče. Bal sem se tudi za kosilo, ki še ni bilo prebavljeno in ki bi lahko presenetljivo radovedno občinstvo, nad katerim je plul aeroplan. No, pa je šlo vse po sreči. Kmalu po startu sem premagal prvo presenečenje in ko je zakrožil aeroplan nad smrekami, sem se počutil v njem, kakor da sva že stara znanca. Zdelo se mi je, da se peljem v kočiji po slabo tlakovani cesti. Samo kadar sem se ozrl dol, kjer so stali gledalci, majhni kakor priklavci, sem se zavedal, da letim po zraku. Silovitost pokrajine iz pitje perspektive je edino, kar zadivi človeka na tako kratkem poletu in tako nizko, kakor je volil moj

pilot. Aeroplan je plul zelo mirno in ravno, tako da so bili vsi moji pomisleki zastran neprebavljene kosila odveč. Tudi glede občutkov, ki sem jih pričakoval od prvega letanja po zraku, sem bil razočaran. Nič posebnega. Pri startu malo zašumi v glavi in ušesih, potem se pa polagoma privadiš in ko se aeroplan v počasnem poletu vzravna, se ti zdi, da sedi tako varno kakor doma za mizo.

Komaj sem se prav zavedel, da me je dvignil aeroplan med kavke in komaj sem si površno ogledal pokrajino pod seboj, se je začel aeroplan spuščati. Tik nad glavami občinstva sva se vrnili s pilotom na letališče in moral sem se umakniti drugemu izvoljencu. Tisti, ki niso bili med kavkami, naj se pa nikar preveč ne žalostje, ker bi se vrnili na zemljo s prilično enakimi občutki kakor jaz.

Narednik-pilot Franc Egger z „marelo“

Najzanimivejša točka večerajšnjega velikega letalskega mitinga je bila nedvomno akrobacija narednika pilota Ljubljancev Frana Eggerja, ki se je spustil z «marelo» iz letalskega aeroplana na zemljo. G. Bužga, ki je bil do zadnjega prepričan in trdno odločen, da bo «padal» tudi on, je moral odstopiti. Vojaška komanda mu je namreč nujno svetovala, naj drzni poizkus opusti, ker ni še nikoli izvajal poskusov s padobranom in bi bila eventualna nesreča le na škodo uspeha letalskega mitinga. Bužga se je zato vdal v božjo in vojaško voljo in se moral zadovoljiti z gledanjem svojega prijatelja Eggerja. Tisočglava množica je radovedno in z napetostjo opazovala, kako se je pojavil g. Egger na letališču s padalom na hrbtu. Narednik se je smehljaj in se šel na vse strani. Opaziti ni bilo na njem nikake nervoznosti. Je bolj majhne postave in simpatičnega, zadovoljnega, zdravega obraza.

Preden je stopil v aeroplan, je izjavil g. Egger našemu uredniku: «Po rodu sem ljubljčanin in res me veseli, da morem v rojstnem mestu padati z marelo, drugič v

Ob Vidovem dnevu

Vidov dan je predvsem spominski dan nešteti žrtvi, ki so padle v bojih za boljše bodočnost svojega naroda, svoje domovine. Stoletja so padale krvave žrtve na oltar te bodočnosti od Kosovega polja do Kajmakčalana, v Dobruđi, na solunski fronti, na Koroskem in drugod. S temi žrtvami je bila ustvarjena Jugoslavija, skupna država Srbov, Hrvatov in Slovencev ter uresničeni sni mnogih, ki niso zahtevali ničesar drugega, kakor da smejo preliti svojo srčno kri za ta veliki cilj.

Ob spominu na te žrtve se poraja nehoteno vprašanje, ali je sodobno človeštvo še zmoglo tolike nesebičnosti za koristi skupnosti, za dobro celokupnega naroda? To vprašanje je tembolj upravičeno, ker opazujemo od uresničenja Jugoslavije, katere meje so obrobile s krvjo tisočev žrtve, pačih zanj, da praznuje egoizem posameznikov naravnost nečuvne orgije na račun naroda in države, da zapostavljajo poklicani in nepoklicani voditelji naroda interese skupnosti, koristi celokupnega naroda in države svojim osebnim in strankarskim namenom in da v naši ljubljani Jugoslaviji prav zaradi tega ne pridemo do konsolidacije in razvoju vseh naših gospodarskih in kulturnih moči, kakor si to gotovo vsi želimo.

Ne želja po delu za skupno korist, ampak stremiljenje po premoči in nadvladi posameznikov nad ljudstvom je vzrok, da živimo od početka ustvaritve Jugoslavije v neprestanih političnih in gospodarskih krizah, da so naše vladne krize postale že kronična bolezen in da do trajnega ustvarjanja čega dela v našem političnem življenju sploh ne pridemo. Sedemindvajset vlad menid smo že imeli od ustvaritve Jugoslavije v borih osmih letih...

Velika doba, ko bi se imeli graditi temelji nove bodočnosti, k novemu dvigu vseh Jugoslovenov, za osvobodjenje vseh onih rojakov, ki živijo izven krivično vsiljenih meja naše skupne države, je naša mala ljudja. Tisti, ki so bili sposobni žrtvovanja, leže pokopani po vseh evropskih bojnih poljanah in zdi se, kakor da bi ne bilo več enakovrednih.

Vnovič je pozvan narod, naj izreče sodbo, ali je zadovoljen s politiko varanja jugoslovenske javnosti, ki se je vodila zadnja leta v naši državi. Dne 11. septembra ima ta narod izreči svoje mnenje o tem, ali naj še nadalje uničujejo ljudski demagogi in sleparji, ki so bili v najusodnejših časih ustvarjanja jugoslovenske bodočnosti odkriti sovražniki zedinjenja vseh Jugoslovenov, pridobitve, dobljene s prelito srčno krvjo stotisočev sinov našega naroda. Ali se hodo temu narodu, ki je toliko že trpel in še trpi, odprlo oči, da bo pomedel z vsemi, ki so ga vodili na stranpoti, ker ga odvrčali od skupnega dela za skupno korist vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev?

Zdi se nam potrebno, da baš na Vidov dan pred bližnjimi volitvami v Narodno skupščino, v kateri bi se smela s smotnim zakonodajnim delom zastopnikov naroda ustvarjati naša boljša bodočnost, ponovno naglašamo — idejo državnega in narodnega edinstva, ki vsebuje načelo enakosti vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, načelo demokratizma, vlade naroda in ne posameznikov. Ali moramo res biti drugačni, kakor so bili tisti, ki so žrtvovali za to idejo vse, tudi svoje življenje?

Letos ob Vidovem dnevu se je zbrala v Ljubljani, nekaj desetnih kilometrov oddaljeni od meje, ki nas loči od tisočev neosvobojenih bratov, mogočna vojska jugoslovenskih Sokolov, da javno manifestirajo za to idejo. Sokolska mladina iz vseh krajev naše države, predvsem pa iz naše ožje domovine Slovenije, polni ljubljanske ulice ter bo na

svojem življenju. Prvič se mi je posrečilo in prepričan sem, da bom pristal tudi danes brez nesreče. Teje letake bom pa med spuščanjem vrget na ljudi, ki me bodo gotovo s strahom in grozo opazovali, da ne bodo mislili, da sem že «hin».

Nato se je drzni narednik skobacal v letalo. Dvigalo se je vedno višje in višje. Ljudje so postajali že nestrpni. V višini kakih 1200 m je Egger izlezel iz sedeža in se zagnal iz letala. Ljudem je sapa zastala. V naslednjem trenutku se je pa že «marela» odprla, kar je množica pozdravila z burnim ploskanjem. Počasi se je padalo spuščalo z junaškim pilotom, ki je množico res obmetaval z letaki in razposajeno bral z nogami. Pristal je srečno na neki njivi, precej daleč od letališča. Vendar pa je prihitela tja iz cela gruča ljudi, ki so drznemu fantu navdušeno čestitali.

Prvi trenutek, ko se je g. Egger dotaknil z nogami tal, je samo začudeno gledal naokoli in kolena so se mu komaj vidno tresla. Kmalu se je pa popolnoma zavedel in izjavil našemu uredniku:

«Ko sem skočil iz letala v višini 1200 m, sem se v zraku dvakrat preukucnil. Nato se je padobran odprl in sem šel pogledat na ono njivo, kako raste letos pšenica.»

Navdušena množica je neustrašnega pilota odnesla na ramah k paviljonu, kjer si je privoščil vrček piva.

Pogled na padajoče padalo, ki je imelo podobno ogromno, a vendar nežne bele gobe ali velikega svilenega solmčnika, je bil tako nenavaden in misel, da je ona črna točka, ki visi na vrhvacih pod padalom, živ človek, tako neverjetna, da je zavržala med množicami uničujoča sodbja: «Odlufati nas hočejo! privezali so na marelo samo nabasano obleko...» Sum je bil tem večji, ker je g. Egger skočil z letala skoro pol kilometra od vežališča, onstran gozdičev. A ljudje, ki so imeli s seboj daljnogled, so ta sum razpršili. Videli so, da maha padalec z rokami in nogami, videli, kako spleje na tla listke, ki jih je odnesel s seboj. In oni urni, ki so jo udri čez travnike in polja, da so pričakali padalo, so nato končnove, javno potrdili, da je prišel iz zračnih višav srečno na zemljo res naš Egger.

letošnji Vidov dan manifestirala za idejo bratstva, edinstva, enakopravnosti in skupnega dela za lepšo bodočnost naše skupne domovine.

Pogled na to sokolsko poizvedovalno mladino zbuja upravičeno upanje, da bo bodočnost lepša, kakor je sedanjost. V spominu na žrtve, doprinešene tekom stoletij, zlasti pa v svetovni vojni na oltar domovine, pozdravljamo obenem to našo mladino, up naš in našo bodočnost!

Kvišku sre! Dvignimo se vsi k sokolskemu poletu!

Beležnica

Koledar.

Danes: Ponedeljek, 27. junija 1927; katoličani: Vladislav; pravoslavni: 14. junija, Jelisai.

Jutri: Torek, 28. junija 1927; katoličani: Državni praznik; pravoslavni: 15. junija, Viovdan.

Današnje prireditve.

Gledališča: opera: zaprto.

Prireditve na Vidovdan.

Gledališča: Opera: «Gorenjski slavček».

Kino Matica: «Eksotične žene». Sokolske svečanosti in teoradba na Taboru.

Dežurne lekarne.

Danes: Piccoli, Dunajska c.; Bakarčič, Sv. Jakob trg.

Jutri: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra c.; Hočevar, Sp. Šiška.

Solnce zaide danes ob 19.51, vzide jutri ob 4.14 in zaide ob 19.51.

Someščani!

Gospod veliki župan je odredil, da se na Vidov dan dne 28. junija 1927, ko se vsako leto praznuje spomin preminulih boriteljev za domovino in vero, razobesijo na poslopih državnih uradov in oblatav državne zastave. Isto stori tudi mestni magistrat na svojih poslopih. Zato pozivljamo ljubljansko meščanstvo, naj okraši na ta dan svoje hiše z državnimi in narodnimi zastavami. Obrtna in trgovinska podjetja ostanejo med slovesnim rekvijem v stolnici ob desetih dopoldne zaprta.

Gospod ministrski predsednik in ministar za notranje posle sta odredila, da morajo državni uradi ob priliki V. pokrajinskega zleta Jugoslovenskega Sokolskega Saveza v Ljubljani v dnevi od 27. do 29. junija 1927 na svojih poslopih razobesiti državne zastave.

Vabim torej ljubljansko meščanstvo, da tudi v teh dneh sledi vzgledu mestne občine ter okraši svoje hiše z zastavami.

Vladni komisar: Mencinger I. r.

ODMEV GROSAVESCOVEGA PROCESA

— Morskega Ostrave, 27. junija. Večeraj se je odigrala tukaj družinska drama, ki je v temi zvezi s procesom proti ženi Grosavescu, ki je končal v soboto na Dunaju. Razpravi na Dunaju je prisostvovala tudi žena tukajšnjega veleindustrija Eschingerja, ki je prišla večeraj domov zelo razburjena. Že pri kosilu je zagrozila svojemu možu, da bo tudi ona napravila z njim tako kakor žena Grosavescu. Ko so objavili listi oprostilo razsodbo, je bila žena vsa iz sebe in neprestano grozila možu. Ta se je končno tako razburil, da je potegnil samokres in odal na ženo pet strel. Smrtno zadeta se je žena zgrudila. Vsaka pomoč je bila zaman. Pod vzglavnikom žene so našli nasbit samokres, kar kaže na to, da se je tudi ona pripravljala na napad na svojega moža.

Pokrajinski sokolski zlet v Ljubljani

Vse priprave so gotove. — Prihod slovanskih gostov in bratov iz oddaljenejših krajev Jugoslavije. — Zletne prireditve so se danes pričele. — Program za glavna zletna dneva.

Zdravo Sokoli!

Vsa Ljubljana se še spominja veličastnega jugoslovenskega vsesokolskega zleta, ki se je vršil leta 1922. V neizbrisnem spominu ostanejo vsem oni zletni dnevi, ko so tisoči Sokolov in Sokolic iz naše mladje, ujedinjene domovine in iz drugih bratskih slovanskih pokrajin pokazali in dokazali jugoslovenskemu narodu vpricho številnih zastopnikov iz velikih držav vso veličino, lepoto, resničnost sokolske ideje.

V malem se ponove v teh dneh v Ljubljani sokolski prazniki iz leta 1922. Jugoslovanski Sokolski Savez je pozval na letošnje Vidove dni le en del svojih sil v Ljubljano, to jugoslovensko Sokolsko matico. Kljub tej samo delni mobilizaciji hite Sokoli in Sokolice, bratje in sestre Tyrševe vere in z njimi naš narod trumoma k nam, v belo Ljubljano, ki jih navdušeno sprejema in pozdravlja:

Zdravo Sokoli in Sokolice, dobrodošli mihi gostje!

Prihod slovanskih gostov.

Z današnjim dnevom je začetek sokolskih svečanosti v Ljubljani: V. pokrajinskega zleta JSS in svečane otvoritve Tabora. Vse priprave so gotove, letna telovadišča na Taboru in v Tivoliju so gotova in včeraj so se že vršile predskušnje za javne telovadbe v najlepšem redu. Tem skušnjam je prisotni val tudi načelnik poljskega Sokolstva brat Fazalovic, ki je prišel v Ljubljano v nedeljo zjutraj. Danes ob 6. zjutraj so prislopi še starostarskega Sokolstva brat Zamojski s hčerko in dr. Ostrowski, delegat poljskega Sokola z Chicaga. Vsa društva, ki so prijavila svojo udeležbo za pokrajinski zlet, pridejo tekom današnjega dneva in vso Ljubljano opozarjamo posebno še na prihod češkoslovanskih bratov in sester pod vodstvom br. Stepaneka in br. Maška danes ob 5. popoldne. Vsi na kolodvor k sprejemu!

Snoči je prispela delegacija sokolskega društva Reka-Sušak pod vodstvom staroste br. Polića in načelnika Borasa. Z beogradskim brzovlakom je prispela snoci župa Niš z nad 70 člani, njima pa so se spotoma pridružili ruske sokolske družine iz Zemuna, Beograda in Bele Cerke pod vodstvom podstaroste Ruskega Sokolskega Saveza v Jugoslaviji br. Romana Drajlina, načelnika br. Kambulina in tajnika Rzevskega. Sokolska delegacija Rusov iz Zagreba in Sarajeva prispe tekom današnjega dne, iz Kuršumlije, mesta, ki leži na granici Južne Srbije, je prispel tamonjski načelnik Sokola br. Boris Rehak. Rusi nastopijo jutri popoldne z lastnimi vajami s sulicami na Taboru. Danes popoldne je prispel v Ljubljano tudi delegat II. sokolske župe iz Brna br. Karel Papertštr z soporoc. Brat Papertštr zastopa župno predsedstvo.

Današnje prireditve.

Danes ob 9. se je začela odborova seja JSS. Udeležili so se je zastopniki vseh 23 žup. Sejo je vodil starosta JSS brat E. Gangl. Poročila so podali: starešinstvo, svezni TO, gospodarski odev in predsednik poudinjskih odevov. Na dnevnem redu so še druge važne točke. Ker seja do končne redakcije našega lista ni končala, prinašamo poročilo o njej prihodnjik. Istotako o seji tehničnega odbora.

Danes ob 19. Mirozov godbe Sokola I. po mestu.

Ob 20. pozdravni večer s koncertom na Taboru. Pojejo: Ljubljanski Zvon, Pevski zbor Sokolov, Sentjakovski pevski zbor, Zepičev kvartet. — Godba Dravske divizijske oblasti. — Vstopnina 10 Din.

Spored za torek.

Ob 7. tekme v lahki atletiki in tekme smesice v prostih vajah članov in članice na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Lahkoatletska tekmovanja bodo obsegala vse discipline lahke atletike in nastopi elita naših lahkoatletov iz Zagreba, Ljubljane in Pakraca v Vojvodini.

Ob 16. Javna telovadba Sokola I., gostov in vojakov 40. Triglavskega pešpolka na letnem telovadišču na Taboru.

Po javni telovadbi sokolska zabava v vseh prostorih na Taboru.

Spored za sredo.

Ob 6. budnica Sokola I. po mestu. Ob 11. sprevoz po mestu: Bleiweisova, Aleksandrova cesta, Prešernova, Stritarjeva ulica, Mestni trg, Pred Skofijo, Kopr tarjeva ulica, Zmajski most, Sv. Petra cesta, Vidovdanska cesta, Tabor.

Stik Sokolstva na telovadišču na Taboru. Sledi takoj otvoritev Sokolskega Tabora. Ob 15. Velika javna telovadba pokrajinskega zleta na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. — Po javni telovadbi velika sokolska zabava na Taboru. — Godba Dravske divizijske oblasti in Sokola I.

Po končanih zletnih dneh slede izletni: 1. Ljubljana - Kamnik-Kamniška Bistrica - Okrešelj-Češka koča-Jezersko-Kranj. 2. Ljubljana-Dovje-Triglav-Triglavsko jezero-Bohinjska Bistrica. 3. Ljubljana-Bled-Bohinj. 4. Ljubljana - Sušak - Crikvenica-Senj-Baska-Rab. 5. Ljubljana - Sušak - Malinska - Krk-Aleksandrovo. 6. Ljubljana - Sušak - Split-Gruž-Dubrovnik-Kotor.

Opozorila.

Zletna pisarna posluje na Taboru, vhod iz severne strani, soba 42, od vstetega 26. do 30. junija od 8. do 20. Vsa pojasnila daje zletna pisarna. Telefon št. 2511. — V zletnih dneh posluje tudi pisarna JSS na pretrgoma. Telefon št. 2543.

Bratje in sestre in vsi udeleženci zleta nabavite si takoj ob prihodu v Ljubljano Spored za zletne dni (3 Din) in Album Slovanije (12 Din). Dobite v knjigarni Tiskovne zadrage in pri kolporterjih!

Zletni znak stane Din 20 in je naprodaj v zletni pisarni na Taboru.

Javno kopalnico na Taboru je odprto vse zletne dni od 7. do 12. in od 15. do 20. Vhod s severne strani. Na razpolago je 30 prh in 8 kadi.

— Jezdni odev Sokola Ljubljana sporoča bratom, da so konji na razpolago v zadostnem številu. Prijave pri načelniku br. Franketu, Gosposka ulica 7, telefon številka 2403. Zbirališče na dvorišču artiljerijske vojašnice v sredo ob 7. zjutraj.

Prvenstvena tekma članov in članic JSS

Danes ob 7. popoldne so se pričele na letnem telovadišču na Taboru tekme za prvenstvo JSS pod vodstvom saveznega načelnika brata dr. V. Murnika ter bratov sodnikov in sester sodnic. K tem jako težkim tekmam so se mogli prijaviti samo vrhunski telovadci in vrhunške telovadke. Članice tekmujejo letos prvič v težkih vajah za prvenstvo. Članov se je prijavilo za to tekmo 14 (Antosiewicz, Gregorka, Jeras, Orel — vsi Sokoli Ljubljana, Matej, Primožič, Rožič, Porenta, Stemberger, vsi Sokol I., Černe, Šnica, Zagreb I., Kastelic, Poljšak, Celic, Clotti in Ban. Sušak); med njimi so tudi stari borci iz mednarodnih tekm bratje: Primožič, Zupan, Porenta in Poljšak.

Se večje število tekmovalk za prvenstvo so postavile članice, ki jih je vseh 32 in sicer 8 od sokolskega društva Ljubljana-matica (sestre: Bahovec, Burger, Gjud, Omota, Fröhlich, Resnik, Srebot, Santel), 5 od sokolskega društva Ljubljana I. (sestre: Podpac, Prepeluh, Rupeli, Štrahar, Volkar), 6 iz Sušaka (Albanec, Clotti, Grkinič, Gvozdenović, Biondič, Sepić), 2 iz Metlike (Gangl, Ivčeva), 1 iz Zagreba (Gordana Matheovsky), 1 iz Zagreba I. (Vidrič), 6 iz Celja (Kovač, Križmančič, Lojk Munica, Lojk Milka, Rupnik, Schwab). Število tekmovalcev je torej zelo lepo in boj za doseg prvenstva je vroč.

Tekme članov obsegajo: obvezno in poljubno prosto vajo, po eno obvezno in poljubno vajo na drogu, bradli, konju na šir z ročaji, na krogli, kombiniran skok čez konja na šir, poljubni skok čez konja vzdolž, skok ob palici. Tekme članic obsegajo: proste vaje, drog, bradilo, kroge, konja na šir z ročaji, skok v višino.

Talleyrandov smehljaj je bil slajši ko med.

— Hvala lepa. Toda druga dva pribora?

Collin se je nagnil k njegovemu ušesu in zašepetal nekaj besed. Kaj je šepetal, ne vem, toda knez Beneventa je naenkrat znova prebledel in ga pogledal kot strašilo.

— Potem pa pošljite sem še štiri steklenice, — je dejal profesor smeje. Velikemu diplomatu očividno ni bilo do smeha. — Umetno krepčilo se človeku po bitki pri Waterloo imenitno prileže.

Hotel Napoleona Velikega je prekosil samega sebe. Raki iz Sredozemskega morja, školjke, morski pajki, salata iz volovskega smrčka, perutninska salata, sardele, šparglji in artičoki v octu so stali poleg hors d'oeuvres na mizi kraj glavne mize, obložene s srebrno in stekleno posodo iz najfinjšega brušenega stekla. Sredi mize je stala skleda mrzle boule. Mene pa kljub gladi obilica jestevin in pijač ni zanimala toliko, kolikor vprašanje, kaj je mislil profesor z izplačilom moje dedščine.

Talleyrand se je oziral na soseda mizo.

— Da, da, — je dejal, — to je slabo.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“ Izprati s Schichtovim Terpentinovim milom.

Ljubljanska cestna železnica

25letnica našega električnega tramvaja. — Akcija dr. D. Puca in tovarštev. — Družba znižuje odkupnino od 5 milijonov Din na 3,600.000. — Nova pogajanja vladnega komisarja Mencingerja. — Odkupnina se zniža na 2,500.000 Din. — Sklep odkupa železnice.

Dne 6. sept. 1901, toraj skoraj pred 25 leti, je videla Ljubljana prvokrat teči po svojih ulicah lepe vozove električne cestne železnice. Za takratne čase je bilo to senzacija. Po Zagrebu so tekali z malimi, stari, umazanimi vagončki še mršavi konji. Ljubljana pa je imela že svoj moderni tramvaj! Ponosni smo bili Ljubljančani na svojo modernost. Le izvoščiki so se jezili na župana in obč. svet, ker sta jim odjedla dotedanji monopol v cestnem prometu.

Železnico nam je zgradila slovita tvrdka Siemens & Halske, ki je imela izkušnje o osebe in kapital. Res, da tega ni storila iz posebne prijaznosti do Ljubljane, toda za Ljubljano so njene zasluge neutiljive.

S pogodbo z dne 18. 8. 1899. je mestna občina dovolila tej družbi, da za obratovanje železnice uporablja obč. ceste, ulice, tirge in mostove, družba pa je dovolila mest. občini razne ugodnosti, ki se jih mest. občina doslej skoraj sploh ni posluževala. Med te ugodnosti spada zagotovilo, da lahko mest. občina po 25 letnem obratovanju električno cestno železnico prevzame za plačilo v § 19. te pogodbe določen kupnini.

Te ugodnosti magistrat ni smel pozabiti. Saj zahteva vsa Ljubljana, da se po 25 letih tramvaj modernizira, olepša in raztegne na razne kraje. V četrto stoletje se je namreč izpremenil in dvignil ne le naš estetski okus, nego so se izpremenile razmere sploh. Vsak Ljubljančan, ki ni zakrknjen laudator temporski acti, ki se več ne navdušuje za lepe stare čase, vsak Ljubljančan se zaveda, da mora cestna železnica ustrezati izpremenjenim socialnim potrebam in koristim prebivalstva, da mora tramvaj nuditi zlasti delavstvu in obrtništvu na periferiji lažji dohod v mesto. Pred 25 leti je bilo pri dolenjskem kolodvoru in za sv. Krištofom konec mesta; Mirje je bilo še en sam zelnik, na Prulah so se še pasle črede živine, Sp. Šiška pa je bila še skromna vas. Danes sega mesto daleč preko tedanjih mej in na vseh koncih in krajih je zraslo več kolonij z na stotine hišami, obrtovanjci in tovarniki. Skrajša, Ljubljana se je razvila iz ponižne malomeščanke v moderno damo, ki zahteva več zraka in razmaha.

Medtem je postala pravna naslednica družbe Siemens & Halske družba Kleinbahn-Gesellschaft. Tej je bivši gerentki svet po svojem predsedniku dr. D. Pucu priložnostno sporočil, da se hoče mestna občina § 19 pogodbe poslužiti. Družba je odgovorila, da zahteva za cestno železnico odkupnino 5 milijonov Din, češ da so bile investirane kroge 1. 1899 zlate kroge in da odgovarja vsota 5 milj. Din 45% investiranega kapitala. Glavnica, ki jo je družba investirala 1. 1899, da je znašala faktično 1.026.718 avstrij. kron.

Dr. Puc Jos. Turk in ing. Prelovski so nato začeli pogajanja osebno na Dumaju, in družba je izjavila, da je pripravljena od zahtevanega zneska popustiti ter tudi plačilne pogoje omiliti. Takrat se je prvič po-

javila misel, naj bi mestna občina kupila večino delnic ter prevzela akcijo. Družbo in ž njo vred tudi elektr. železnico. Razpravljalo se je tudi o tem, naj bi družba železnico vodila še nadalje v posedanem obsegu ali pa naj lo času primerno izpopolni in poveča. Družba je za primer novih investicij zahtevala, da se pogodba izpremeni ter zažajo oziro. opuste dotlej veljavne obč. davščine. Po raznih dopisih je končno družba izjavila, da zahteva odkupnino Din 4.500.000, torej 10% manj.

Občina pa je ugovarjala valorizaciji in izjavila, da je znašal investicijski material po pravilnem računanju 987.054 K, ne pa 1.026.718 K. Nato je družba popustila še 20%, tako da bi znašala odkupnina 3.600.000 Din. Pri tej priliki je družba izrazila željo, naj bi mest. občina oddala družbi razširjevalna dela in dobave.

Potem je nadaljeval pogajanja vladni komisar Mencinger, ki je zahteval usno obravnavanje ter je izjavil, da smatra kupnino še vedno za nesprejemljivo. Družba je nato naglašala, da je nesebično obratovala ter mogla delničarjem prvo dividendo izplačati šele v letih 1916 in 1917. Družba je torej imela vedno izgubo. Ljubljana pa koristi posebno na davščinah. Družba plačuje občini od svojih dohodkov 1/3 samo na obč. taksih! In električni tok se zaračunava predrago. Tako izkazuje Ljubljanska cestna železnica deficit. Po nadaljnjem dvakratnem ustnem pogajanju vlad. komisarja z družbo je družba znižala svojo zahtevo glede odkupnine na 3.500.000 Din, dočim je vlad. komisar pomnil 1.500.000 Din.

Na ponovnih pogajanjih sta se stališči približali v toliko, da je predlagala družba sledeči alternativni:

1. Družba zahteva odkupnino 3.200.000 Din pod pogojem, da ji izroči občina projektiranje in sodelovanje na bodočem razširjenju ter prenavljanju cestne železnice.

2. Ako tega občina ne sprejme, mora plačati odkupnino 4.000.000 Din.

Na anketi 21. t. m. je bila družba opozorjena, da stavi dobave za razširjenje železnice nenadoma kot pogoj, dočim je prej gojila glede dobav le željo; nadalje se je družba opozorila, da zahteva naenkrat 4 milj. Din odkupnine, dočim je pred odnehalo že na 3.500.000 Din. Nadalje velja valorizacija po takozvanem Goldbilanzgesetzu za Avstrijo, nikakor pa ne za Jugoslavijo. Po strokovnjakih izvedena ocena vrednosti podjetja je nadalje precej nižja, kakor jo zahteva družba. Materialni tračnic je izrabljen, vozovi so neprimerni in pretežki. Družba nima niti čakalnice, niti ni napravila tlakovanja, kar bi bila v zmislu pogodbe dolžna izvršiti.

Pod gotovimi pogoji bi bilo zato morda priporočljivo, da kupi mest. občina večino delnic in se odkup ne izvede strogo po besedilu pogodbe. V breme občine pa ne smejo pasti nobene obveznosti, davki, doklade in naknadni predpisi teh davkov. Istotako ne likvidacijski priinos ali taksa radi nostrifikacije. Tudi penzijsko zavarovanje likvidira družba sama. Končno bi bilo

še enkrat pogledal na uro in prosil de Talleyranda, naj opozori neznana gosta, da ni lepo pustiti celo omizje tako dolgo čakati. Po rožah dišeči stavec je izginil za vogalom.

Kljub lakoti in žeji nisem mogel premagati radovednosti.

— Profesor, — je li res, da bo moja dedščina izplačana še preden bo končan obed?

— Jamčim vam.

— Ali dotični kovčeg sploh obstoja?

— Takoj boste sami videli.

— In vi mi predlagate petdeset tisoč za dedne pravice?

— Samo besedo, pa jih imate v žepu.

Tisti hip se je nekaj zgodilo. Vrata so se naglo odprla in nekdo je stopil čez prag. Radovedno sem pogledal, kdo prihaja. Kdo je bil? Je-li bil moj prijatelj major? Ali je bila morda moja krasna varovanka? Ali pa so prinesli dragocene kovčeg? Kolikor sem videl, ni bilo ne ene ne drugo. Gospod, ki je vstopil, je bil debelih s črno brado in črnem žaketu z rdečo rozeto v gumbnici. Njegove majhne črne oči so ošinile goste za mizo. Takoj je odsevalo iz njih začudenje in nezaupanje. Collin mu je stopil naproti.

— Gospod Delatour, če se ne motim.

najugodnejše, da ostane podjetje še nadalje delniška družba, ki se vodi strogo po trgovskih načelih. Naposled se je družbi predložilo: Ako bi se mestna občina ne mogla z družbo zediniti, so ji še vedno odprta pota, da reši vprašanje na drug način. Eden teh načinov bi bil tudi ta, da zgradi mestna občina novo cestno železnico v zmislu § 17 pogodbe.

Po nadaljnjih pogajanjih z družbo je gosp. vladni komisar Mencinger sklenil, da odkupi našo cestno železnico od Allgem. Kleinbahngesellschaft pod pogoji, ki smo jih objavili že v nedeljski številki «Slovenskega Naroda». Upajmo, da znači ta ukrep začetek reformiranja in zboljšanja ulične, ga prometa v Ljubljani in okolici.

Iz pisane ljubljanske kronike

Od soboto do danes je bilo izvršenih več tatv. Zanimiva tatvina se je zgodila na okuličnem oddelku javne bolnice. Včeraj zjutraj so kjučavničar Josip Pečar, mlinar Ivan Naglič, delavec Andrej Kranjc in posestnik Andrej Rozman z začudenjem opazili, da so jim čez noč izginile hlače, čevlji in denar. Tat se je skrivaj priplazil skozi okno v pritlično sobo ter pobral hlače, gotovino in čevlje. Skupna škoda znaša 700 Din. Na Vodnikovem trgu ste se pojavili dve drzni žeparici, ki ste pričeli že v soboto dopoldne s svojim plodnosnim poslom. Nastopate sporazumno, ena fundirala kot kupovalka, druga pa gleda na prvo priliko, da seže v žep gospodinj ali prodajalk. Kmetici Uršuli Zakrajšek iz Lisičjeja pri Skofljici ste izmaknili 100 Din. vdovi Albini Bolte pa iz žepa 120 Din. Vdovi ste kmetsko napravljeni, ena ima ostrbene lase.

Trafikantu Francetu Sketlju je neznan človek iz trafike izmaknil bankovec za 1000 dinarjev. Tatvina je bila izvršena v trenutku, ko se je v Škerlovi trafiki na Glincah nahajalo več ljudi.

Makedonec Izet Alilović prodaja sladolede v Kamniku. V soboto popoldne je prišel po opravih v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru je zapazil svojega rojaka Izeta Midijevca. Stopil je k njemu ter ga z vso močjo udaril s svojo debelo palico po glavi. Udaril ga je tako, da je njegov rojak začel močno krvaveti in so ga prepeljali v javno bolnico, kjer so mu rano obvezali. Besnega sladoleдаря je stražnik aretirjal in odvedel na policijo, kjer je lakonično izjavil:

— Udaril sem iz maščevanja. Pred tednom me je on v Kamniku napadel in udaril s palico po glavi. Sedaj sem mu jaz vrnil, ker me je bilo sram, da bi mirno prenesel udarec.

Ivanka iz Turjaja je čedno dolenjsko dekle. Služila je pri neki gospej na Opekarski cesti. Ivanka je hotela na vsak način postati ljubljanska gospodinja. V soboto je pršla na originalno idejo. Ko je bila gošpodinja odsotna na trgu, je Ivanka, 17letno dekle, vrgla svoje kuhinjsko orodje v stran ter zletela v gospodinjsko sobo, kjer je pobrala nekaj perila in naposlavilo novo obleko, ki jo je takoj nataknila. Nato je izginila brez vsakega slovesa. Pustila je pri gosposdini svojo poselsko knjižico. — Ivanka mora biti prebrisana tatnica, kajti domljivo je, da bi bila poselska knjižica, glaseča se na ime Žužek, pravilna, kar so izvršene gotove korekture imena in primka.

— S kom imam čast?
— Moje ime je profesor Pelotard.
— Ali ste me vi povabili k obedu?
— Da, in prosim oprostjenja, da smo začeli obedovati pred vašim prihodom. Saj boste razumeli zakaj, ako vam povem, da prihajamo naravnost iz bitke pri Waterloo.
— Majhne, skoraj mongolske oči bradatega gospoda so se zaprle pod širokim čelom tako, da so bile podobne odprtim v maski.
— Pravite —
— Kaj pravim. Bitka pri Waterloo je končana in izgubljena. Svobodni ste! Podrobnosti izveste pozneje. Toda povejte mi eno: ali so bile privedli sem oglašali ali reklamne deske?
— Mongolska maska Delatourvega obraza se je polagoma skrčila v grima-so, v kateri sem šele čez nekaj časa spoznal smehljaj. Delatour je zrl nepremično na profesorja in vzkliznil:
— Est il lieu culotté! Da-li so bili oglašali ali reklamne deske? Oboje! Vprašam vas, gospod, ako vidite, da je označen v inseratih konjak, ki ga izdelujete, en dan kot superior, drugi dan pa kot inferior, mar bi ne postali tudi vi radovedni? Kaj bi si ni želeli tudi vi pojasniti, kaj pomenijo taki oglašji? In če potem še opazite, da je oglaš brezpla-

Frank Heller:

52

Novi Napoleon

Roman.

Knez Beneventa je sredi besede umolknil in presenečeno pogledal profesorja.

— Da, letalo, — je dejal Collin. — Tako, kakršno ste ogledovali, ko smo prišli k vam. Eno obeh letal, ki sta bili nedavno ukradeni letalski družbi v Antibes.

Potegnil je iz žepa robec in zamahal dvakrat proti ogromni zlati žuželki nad našimi glavami. Kot odgovor na ta znak se je ločil od aeroplana temen predmet in zasvistel po zraku. Čez dve sekundi se je dvignil iz skale kakih sto korakov od nas bel oblak plinov in kamenja.

Napoleonov zunanji minister je molče zaprl svojo tabakero. Gledal je Collina in iz oči mu je odsevalo občudovanje. Z nežnim glasom, ki mi je bil že znan, je spregovoril:

— Miza bo takoj pogrnjena, dragi profesor. Koliko priborov ste rekli?

— Sedem.

— Toda tu vidim samo štiri goste.

— Upam, da nam boste delali družbo?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 27. junija 1927.

— Kralj in kraljica na Bledu. Včeraj, v nedeljo dopoldne sta prispela na Bled kralj Aleksander in kraljica Marija z dvornim spremstvom. Kraljevska dvojica se je z dvornim vlakom pripeljala ob 10.36 v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru so ju pozdravili veliki župan dr. Fran Vodopivec, komandant dravske divizije general Danilo Kalafatič in policijski direktor dr. Gustin. Kralj je po pozdravu izstopil iz vlaka ter se s avtomobilom odpeljal proti Bledu, kraljica pa se je ob 10.55 odpeljala z vlakom na Bled. Kraljevska dvojica ostane na Bledu približno dva meseca.

— Iz državne službe. Vpokojena sta obilni prosvetni inspektor pri velikem županu mariborske oblasti dr. Leopold Poljanec in uradni podružnice Poštne hranilnice v Ljubljani Ivan Sava Plaminc.

— Reforma obrtnih šol. V trgovinskem ministrstvu je imenovana komisija, ki bo izdelala načrt o reformi vseh obrtnih šol v naši državi.

— Vojaški slušatelji medicine in farmacije. Vojni ministerstvo je imenovalo 20 slušateljev farmacije in 12 slušateljev medicine, ki bodo študirali na domačih fakultetah. Prijave se sprejemajo do 20. avgusta.

— Novo poslošilo monopolne uprave. Uprava državnih monopolov bo v kratkem najela novo poslošilo 500 milijonov dinarjev, ki ga bo rabila za svoj obratni kapital.

— Gladovna stavka obsojenca na smrt. Spomladaj je bil v Osijeku obsojen na smrt 21-letni Stjepan Burn zaradi roparskega umora, izvršenega na neki vdovi. Burn je v strahu pred kaznijo pričel stavkati in že sedem dni noče ničesar jesti. V petek so ga zaradi tega okovanega prepeljali v bolnico. Obsojenca je sodišče predlagalo v pomiloščenje.

— Prodaja tobaka Češkoslovaški. Monopolna uprava je prodala češkoslovaški tobakni režiji za 30 milijonov dinarjev tobaka. Iz Beograda odpotuje v kratkem na Holandsko posebna komisija v svrhu nakupa tobaka za cigare.

— Sprejem v železniško prometno šolo. Po odredbi prometnega ministrstva se sprejme v železniško prometno šolo 100 gojencev. Sprejemajo se zdravi mladeniči od 17. do 21. leta. Kandidati morajo imeti najmanj sedem razredov gimnazije ali realke.

— Zrelostni izpiti na srednjih šolah. Na vseh srednjih šolah naše države so končani zrelostni izpiti. Po poročilih, ki jih je prejelo pravno ministrstvo, so uspehi mnogo boljše kakor prejšnja leta.

— V Višnjevk pri Gorici je dne 21. t. m. preminul mož — pravi mož, posestnik Ivan Kristančič, ki je igral v narodnem orkestru v Brdih vložno vlogu. Navdušen pristaš Društva sv. C. in M. je bil ves čas podružnični član in odbornik. V njegovi goslini je bil eden prvih nabiralnikov, izpostavljen takoj, ko jih je Družba izdala, in zadnji javno delujoči v Julijski krajini. Na svojem mestu je stal še leta 1923, ko se je neka renešansa duša obregnila obenj in zaradi njega ogradila Kristančiča. Dobri zagovorniki so ga na sodišču rešili zapora. Med vojno je bil preganjan, zaprt, obsojen skoro na smrt. Bivajoč v preganjanstvu v Tokani, v nezdavnih krajih, si je nakopal kak bolezn, ki ga je 63-letnika spravila prezgodaj pod zemljo. Značajnemu možu bodi lahka zemlja!

— Škofja Loka. Mestno županstvo v Škofji Loki opozarja vse p. n. vabljenke k slavnosti otvoritvi srečne izpostave, da se ista vrši vsled zadrtja g. velikega župana dne 1. julija 1927 in ne kakor je bilo napovedano v osebnih vabilih. Prizadete se prosil toževalno oprostila.

— Pojasnilo. Pred par dnevi smo priobčili notico »Vse, kar je prav!« nakar nam Prvo društvo hišnih posestnikov pošila pojasnilo, da je mnogo ljubljanskih najemnikov v letih 1925 in 1926 plačevalo vodarino, gostiščino in kanalsko pristojbino od povprečne najemnine iz leta 1923. In 1924. Ker pa je mestni magistrat za leto 1927, kar je popolnoma naravno in logično, predpisal navedene občinske pristojbine na podlagi povprečnih najemnin iz leta 1925. In 1926, je naravna posledica, da imajo hišni posestniki popolno in zakonito pravico, da zahtevajo sedaj 20% vodarino, gostiščino in kanalsko pristojbino od te najemnine, od katere morajo za svoje najemne mestne blaginje, ki opravljajo, da ne bo prav noben najemnik imel pravice zahtevati, da bi to mnogo večjo vodarino in gostiščino sedaj plačeval posestnik sam iz svojega za dohodka najemnika. Mestni magistrat pa neprimerno visoke vodarine in gostiščine še do danes ni znižal kljub našim prošnjam in se najemniki, niti vpokojeni radi tega ne zganijo. Naravno je nadalje, da se te pristojbine odbijajo od najemnine pri predpisu hišnomenajemniške davka in če bi se to ne zgodilo, bi moral najemnik plačati za 60% višje, ker bi od tega plačila toliko znesel hišnomenajemniški davek z dokladami vred. Da bi pa mogel kak posestnik s tem odbitkom že plačati občinske pristojbine pri mestni blaginji, nam je pa nerazumljivo in če bi mestna blaginja dobila samo taka plačila, bi ostala brez denarja in gotovine in takih plačil vržiti ne more niti pisec dotičnih notic, dasi ravno je sam upokojen davčni uradnik. Skrajno bi priporočali, da se v prihodnje javnosti ne bega s takimi neupravičenimi dopisi, da bi pri prihodnje najemniki ne hoteli plačevati niti zakonitih pristojbin.

— Požar na Brezovici. V soboto ob 19. je izbruhnil požar na Brezovici. Pretila je nevarnost, da pogori cela vas. Vnel se je s avtom napolnjeni kotel posestnika Ivana Urbančiča, ki je do tal pogorel. Gasilci iz Brezovice, Kozarij in Viča so z velikim naporom požar pogasili in omejili. Na pomoč

je bila pozvana tudi ljubljanska požarna postaja. Ljubljanski gasilci z motorno brigado pa niso stopili v akcijo. Škodo cenijo na 50.000 Din.

— Pomnite: Z Zensko hvalo čez noč namočeno perilo se z Schichtovim milom posebno lahko izpere.

— Delavska stavka v Kruševcu. V Kruševcu je pričelo v soboto stavkati 270 delavcev tovarne vagonov. Delavci zahtevajo zboljšanje svojega gnetnega položaja. V tovarni je vse delo ustanovljeno. Delajo samo zidarji, ki nimajo nobene zveze s stavko.

— Pomnite: Schichtovo milo izda dvakrat več čišče perilo namoči z Zensko Hvalo.

ITO — zobna pasta najboljša!

* Pri nakupu testenih zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

Zobni atelje dentista

F. OGRICA v Novem mestu
do konca julija ne sprejema strank.

Iz Ljubljane

—lj Nedeljski izleti in prvi izletniški vlak. Včerašnja nedelja ni bil dan izletov v pravem pomenu besede. Na Gorenjsko je odšlo malo ljubljancev. Vzrok je bil v prvi vrsti letalski miting, za katerega se je vsa Ljubljana zanimala, in v drugi vrsti sobotno slabo vreme, ki je marsikatero turista prisililo, da je ostal doma.

Prvi nedeljski izletniški vlak, ki vozi ob 5.23 zjutraj, je vozil samo 300 potnikov. Ljubljanci najbrže še ne vedo, da je uspeljan ob nedeljah za izletniški vlak, pri katerem se plača samo polovična vožnja.

Glavne mase izletnikov odnosno potnikov je železnica odpravila na vojaško vežbališče v MD v Polju. Vsi vlaki, ki so vozili proti Zalogu, so bili nabito polni in so ljudje celo sedeli na strehah. Iz Ljubljane je železnica odpravila na letalski miting nad 9000 oseb. Iz Zidanega mosta in severa se je pripeljalo na miting 1200 oseb.

—lj Velika vojaška parada se vrši jutri, na Vidov dan na vojaškem vežbališču pri Zalogu. Začetek je ob 8. uri zjutraj.

—lj Smrt odločnega ljubljanskega trgovca in velepodjetnika. V soboto ob 10. zvečer je preminul lastnik potovanja in izseljeniške pisarne Canadian Pacific, veleugledni ljubljanski trgovec in posestnik g. Josip Zidar. Pokojnik je bil mož dela in kremenitega značaja. S svojo agnostijo in simpatičnim nastopom si je pridobil splošne simpatije. Pogreb se je vršil danes ob 4. popoldne ob obilni udeležbi pokojnikov prijateljev in znancev. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

—lj Ljubljanski trg. V manjši količini so se danes prvokrat pojavile na Vodnkovem trgu maline, liter po 6 Din. Bile so takoj prodane. Na trgu so tudi prve marelice, 20 Din kg. Izredno mnogo je bilo na trgu domačih češenj, 5 do 6 Din kg. Na trgu so bile prve višnje (7 Din kg), ki so jih ljudje precej kupovali za namakanje v žganju.

—lj Državna dvorazredna trgovska šola v Ljubljani. Vpisovanje za šolsko leto 1927/28 bo dne 30. junija in 1. julija, vselej od 9. do 12. ure. Sprejemni izpiti bodo 2. julija ob 8. uri. Vpisnina znaša 100 Din. Sprejemni pogoji so razvidni iz objave na razglasni deski.

—lj Na nemški manjšinski šoli v Ljubljani bo vpisovanje otrok za šolsko leto 1927/28 dne 1. in 2. julija od 10. do 12. ure na Cizovnem grabnu, prvo nadstropje.

—lj Promenadni koncert Nar. žel. glasbenega društva »Sloga« se vrši v slučaju legega vremena v Zvezdi danes dne 27. junija ob pol 21. zvečer pod vodstvom kapelnika g. Julija Bučarja s sledečim sporedom: 1.) Uvodna korčulica. 2.) Offenbach: Orfej v peku — uvertura. 3.) Nedbal: Valček iz operete »Poljska kraljica«. 4.) Frischkowitz: Iz davno preteklih dni — potpuri slovenskih narodnih pesmi. 5.) Glinka: Severna zvezda — pesem. 6.) Kaiman: Knežinja čaršava — potpuri. 7.) Smetana: Prihod komedijantov — iz opere »Prodana nevesta«.

—lj Truplo dijaka Vladimirja Tomca, ki je pred dnevi utonil v Savi pri Tomačevem, so v soboto zjutraj potegnili pri Hrastniku iz vode. Pogreb se vrši danes ob 3. popoldne na pokopališču v Dolu pri Hrastniku.

—lj Gg. ljubljanskim pevcem! Nastop na Taboru na dan sv. Petra in Pavla ob polenajstih dopoldne. Vsi, ki so na vsesloveskolem zletu peli Adamčičovo »Molitve«, naj se nastopa gotovo udeležijo. Arhivarji, note seboj! Naj bo naš nastop mogočen in veličasten! — Prireditveni odbor. 532

—lj Novo urejno kopalnice Tabor je odprto vsak dan do nadaljnjega od 8. do 12. ur od 14. do 19. ure. Vhod s severne strani nasproti vojašnice.

—lj Vreme. Danes zjutraj ob 7. je kazal barometer 758, termometer pa 14. opoldne barometer 757, termometer 20 C. Opoldne je postalo zelo oblačno.

—lj Na možkem učiteljskem v Ljubljani so se vršili zrelostni izpiti pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja v času od 18. do 18. junija. Od 28 pripuščenih kandidatov je položilo izpit 18 in sicer: Ankele Franc, Bende Dušan, Berce Vladimir, Decar Viktor, Dodič Ivan, Ferjan Milan, Klun Franc (s odliko), Kobilica Rudolf, Kolmerl Vinko, Majnik Ferdo, Mihelič Franc (s odliko), Primožič Ivan, Rojo Avrelj, Tome Iv., Turk Josip (s odliko), Tratar Josip, Volk Stanko in Železnik Marjan. Pet kandidatov je dobilo ponavljalne izpite, ki jih smejo polagati v jesenskem roku.

—lj VIII. vsesloveski prajski zlet v filmu. Ob priliki velikih sokoških svetčanosti na Taboru predvaja Z. K. D. v svetostih kina

Maticе v ponedeljek in torek (na Vidov dan) vsakrat ob 11. uri dopoldne veličim o vsesloveskem zletu leta 1926 v Pragi. ZKD je kljub velikim stroškom, ki so bili zvezani z nabavo tega filma, odžala svo. je nizke cene 2 in 4 Din za sedež, samo da si zamore vsakdo ogledati veličastnost te prireditve in dobiti poim o vsebu sokolske organizacije in sokolskega dela. Zato naj tudi nikdo ne zamudi ogledati si ta film, ki bo gotovo vsakomur ostal nezbrisno v spominu.

—lj Železniške legitimacije je izgubila uradnica dek. urada pri letalskem mitingu na vojaškem vežbališču. Najditelj se prosi, da odda legitimacijo proti nagradi na nav. lov, ki je razviden iz nje.

—lj Razstava čipkarskih izdelkov in ženskih ročnih del se vrši na Drž. osrednjem zavodu za ženske domače obrt v Ljubljani, Turjaški trg 4/I od 28. junija do 1. julija 1927. Vstop prost.

—lj Stanovanjski odtsek Ljubljanskega velesejma bo tudi letos permanentno posloval na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Vsi posetniki velesejma, ki žele prenočišča, naj se obračajo pri svojem dohodu v Ljubljano v stanovanjskih zadevah na ta odtsek.

—lj Velesejski poštno-brzojavni in telefonski urad bo posloval na sešišču Ljubljanskega velesejma od 30. junija do 11. julija t. l. Uradne ure bodo sledeče: 1. Za vsa poštna, telegrafsko in telefonsko službo dnevno od 9. do 18. ure. 2. Za blaginjsko službo pa od 9. do 17. ure.

—lj Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani naproša vse delodajalce in delojemalce, stanujoče v Ljubljani in okolici, da se v vseh zadevah zavarovanja, izjemski knjigovodstvene stvari, izključno poslužujejo telefona št. 2755. Telefonska št. 2279 pa je številka vodstva urada.

—lj Drobni policijske kronike. Včeraj je bil aretiran in zaprt neki hrust Janez N. radi razgrajanja. Prijavljenih je pet tatvin raznih predmetov, denarja in kolesa. Nežika in njena dva kavalirja France in Janez so priljubljeni radi izgreda na ulici. Pet voznikov je prijavljenih radi cestnopolicijskega reda.

—lj Nezgoda. Neki kmetič je v soboto vozil velik voz sena po lžanski cesti proti mestu. Otroci iz mestne barake na lžanski cesti so se zadaj podili za vozom in 15letna Olga Janežič je od zadaj splezala brez kmetove vednosti na voz. Ko se je pozneje hotela spustiti na tla, je tako nesrečno padla, da je prišla z levo nogo pod voz in je šlo čez njo zadnje kolo. K sreči je kolo deklici nogo samo poškodovalo in ne zdrobilo. Njen oče jo je nato odnesel v javno bolnico.

—lj Tatvina kolesa. Na Celovski cesti stanujočemu sinu slaščičarju Frideriku Kemeterju je neznan tat odjedal izpred Bizjakove prodajalne na Gosposvetki cesti 1200 Din vredno, črno pleskano kolo. Kolo ima št. 2623. Tatvine je osumil na neki visok mladenič, ki je v soboto okoli 16. stikal okoli Bizjakove prodajalne.

—lj Dunajske bluze in otroške obleke. Kristof-Bučar, Stari trg. Cene nizke. 68-L

KDOR SKRBI ZA SVOJE ČEVLJE
ta jih čistijo **Indian Pasto**

Iz Celja

—c Kres na Starem gradu. Dne 4. julija, na predvečer slovenskih blagovestnikov Cirila in Metoda, se bo žgal na Starem gradu velik Ciril-Metodov kres. Sodelovala bo tudi godba.

—lj Vidov dan. Na Vidov dan bo v farni cerkvi sv. Daniela ob 8. uri zjutraj slovesni rekvim. Istemu bodo prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

—c Trgovine bodo v Celju na Vidov dan odprte. Zaprtje bodo samo med cerkvenim opravilom.

—c Opera »Sevilski brivci«, ki bi se imela vršiti včeraj popoldne v celjskem mestnem gledališču je bila odpovedana, ker gledališče ni bilo razprodano. Lepo sprječevalo zanimanja za kulturne prilike v Celju!

—c Pevsko društvo »Ojliak« priredi v soboto 9. julija ob 8. uri zvečer družabni večer v Gozdnih restavraciji.

—c Hudobija. Na novozgrajeni vili gosp. Lemača v Aškercovi ulici je kip sv. Jurja. Preko kipa je napis »Villa St. George«. V ta kip je neznan zlikovec ponoril vrzel steklenico železnega laka. Kip je vsled tega grdo pomazan in trpi lastnik vile precejšnjo škodo, baje okrog 5000 Din. To dejanje je vse oboodbe in kazni vredno in le želeži je, da policija krivca kmalu privede zaslužen kazni. Oboodbe in graje vredno pa je tudi, da »Slovenec« in njegova posestnika »Cilijer Zeitung« to dejanje podkita hudobno celjskim nacionalizmom, še predno je preiskava v tem kaj pojasnila. Jasno je, da takoga dejanja razsoden človek ni mogel izvršiti, ampak da je to zagrešil gotovo kak nerazsoden mladenič, pa naj si bo potem motiv dejanja ta ali oni. Kdor je dejanje zagrešil, pa naj bo za to tudi pošteno kaznovan!

—c Novi krajni šolski svet v Celju-okolici je bil izvoljen 24. t. m. v posebni občinski seji. Sestavljen je iz 4 članov SDS, 1 SKS, 1 SSJ in 2 SLS.

Iz Maribora

—m Opozorilo volilec! Vse napredne volilce ponovno opozarjamo, da poteče reklamacijski rok za vpis v volilne imenike 30. t. m. Kdor se še ni prijavil, ali je v volilnem imeniku, naj to nemudoma stori. Volilni imeniki so na novo sestavljeni in je marsikdo izpuščen, ki je bil prej že vpisan. Tajništvo samo ne more imeti vseh v evidenci in je zato dolžnost alchermega volilca, da se sam prepriča. Volilni imeniki so na vpogled pri mestnem magistratu v uradnih urah in v tajništvo SDS, Cankarjeva ulica 1. Vse

potrebne informacije glede reklamacij itd. daje tajništvo SDS, kamor naj se obrnejo naši priistaši. Naprednjaki, glejte, da si vsak zaglura volilno pravico!

—m Prenapojeni izletniški vlaki. Uvedba izletniških vlakov s polovično ceno se je že takoj v začetku dobro obnesla. Vsi izletniški vlaki so bili nabito polni tako, da pride železniška uprava kljub znižani vozniini na svoj račun. Včeraj je bil skoraj ves Maribor v okolici in popoldanski vlaki so bili tako natrpani, da so se morali mnogi izletniki vračati peš. Bilo bi le želeži, da bi se ta ugodnost raztegnila tudi za potovanja iz Maribora v Rogaško Slatino, kar bi gotovo dvignilo zanimanje za to našo najlepše zdravilišče.

—m Otvoritev paviljona pri treh ribnikih se vrši na Vidov dan. Opleševalno društvo priredi v zvezi s tem veselico na ribniku, ki bo zvečer bajno razsvetljen. Na terasi paviljona bo svirala godba, ne bo pa seveda tudi manjkalo plesišče. To bo letos prva večja prireditev Opleševalnega društva, ki si resno prizadeva, da zopet dvigne mariborske mestne nasade, ki so bili v vojnem času skrajno zanemarjeni. Zato je pač povsem upravičeno, da občinsko društvo kar najbolj podpre in s številno udeležbo dokaže, da zna ceniti njegovo delovanje.

—m Dva šolska jubileja. Te dni slavita dva mariborska šolska zavoda svoja jubileja. Dekliška osnovna in meščanska šola v Cankarjevi ulici proslavlja te dni 15letnico, ljudska šola v Studencih pa 50letnico svojega obstoja. Na obeh zavodih se bo vršila interna slavnost, združena z razstavo risb in ročnih del učencev, odnosno učenk.

—m Ljudska knjižnica v Narodnem domu je sedaj najmoderneje urejena knjižnica v Mariboru. Novi prostori so res okusno urejeni in imajo tudi udobno čakalnico, kjer lahko interesi pregledajo kataloge in si izpišejo številke knjig, ki jih žele. V zadnjem času je knjižnica nabavila zopet celo vrsto novih del v vseh jezikih. Ljudska knjižnica vrši velevažno kulturno nalogo in zato zasluži podporo vseh, ki jim je pri srcu ljudska prosveta.

—m Otvoritev paviljona pri Treh ribnikih. Pri Treh ribnikih je mestna občina zgradila ličen paviljon, ki je temu delu mestnega parka res v ponos. Paviljon bo te dni dovršen in na Vidov dan slovesno odprt. Vrh paviljona je terasa za godbo, spodaj je garderoba in bufet, na obeh straneh pa čolnarna. Mestna občina name-rava tudi nad ribnikom napeljati električno razsvetljavo tako, da bomo lahko v poletnih nočeh čolnarili, pozimi pa se drsali ob električni razsvetljavi in ob zvokih godbe.

Gospodarstvo

Naš izvoz v maju

Generalna direkcija carin objavlja statistične podatke o našem izvozu v maju, ki kaže občutno nazadovanje. V primeri z lanskim letom je vrednost našega izvoza že v prvih štirih mesecih letošnjega leta padla za 564.988.636 Din. V maju je ta razlika narasla še za 226.866.056 Din, tako, da smo izvozili v prvih petih mesecih letošnjega leta za 791.854.692 Din manj kot v istem razdobju lanskega leta. Razlika, ki znaša skoraj 800 milijonov Din, je zelo občutna in ne more ostati brez posledic za našo trgovsko bilanco niti v slučaju, ako se uvoz v enaki ali pa še v večji meri zmanjša. Rapidno nazadovanje izvoza je nedvomno dokaz, da se je položaj naše države v inozemstvu precej omajal in da je dolžnost merodajnih činiteljev najti sredstva za povečanje izvoza.

V maju je znašal naš izvoz 379.986 ton v vrednosti 519.308.158 papirnatih ali 77.425 tisoč 402 zlatin dinarjev. V primeri z izvozom v maju lanskega leta je letošnji izvoz po teži nazadoval za 184.797 ton (32.72 odst.), po vrednosti pa za 226.866.056 papirnatih ali 20.513.864 zlatih dinarjev (30.10 odstotkov).

V prvih petih mesecih letošnjega leta je znašal naš izvoz 1.794.366 t, v vrednosti 2.534 milijonov 774.017 papirnatih ali 231.431.298 zlatih Din. V primeri z lanskim letom je nazadoval izvoz po teži za 419.988 ton (18.96 odstotkov), po vrednosti pa za 791.854.692 papirnatih ali 72.110.284 zlatih dinarjev (28.75 odstotkov).

Na prvem mestu je bil gradbeni les (89.097.976) na drugem jajca (53.928.705), na tretjem koruza (48.357.304), na četrtem pšenica (30.902.100), na petem pšenica (12.345 tisoč 513) itd.

★

—g Otvoritev najvažnejše prireditve. Otvoritev VII. Ljubljanskega velesejma ni več daleč in lahko rečemo, da se javnost, zlasti trgovska, kljub stagnaciji in neprestanim gospodarskim krizam za impozantno nacionalno in splošno jugoslovansko institucijo živo zanima. Priglasilo se je za razstavo lepo število domačih in inozemskih razstavljalcev, tako da obeta biti letošnji velesejlem resnična manifestacija slovenske in jugoslovanske trgovine, industrije in obrti. Zdi se, da se nekateri krogi še premalo zanimajo za važno gospodarsko institucijo, ali pa, da gledajo nanjo z nekega skepsa, češ, kaj pa treba dandanes velesejmov. Pomembno naj, da so velesejmi važen zbliževalni faktor, povemo naj, da prav velesejmi niti ne vzgajajo bratske odnošaje med Slovenci, Srbi in Hrvati in tudi med ostalim trgovskim svetom. Prikazujejo porast industrije in ustvarjajo v ljudih misel za pretek in vzbujajo zanimanje za nove iznajdbe in nove, bolj zdrave načine trgovanja. Zato vsi občinite v dneih od 2. do 11. julija t. l. velesejem, koder se bodo nudile za vsakega poseameznega izredne zanimivosti. Ne zamudite prilike, ne bo vam žal, iz velesejma boste odhajali z novimi čustvi, polnimi zavesti in ljubezni do domovine in države, kajti blagostanje države in domovine je v močno razviti industriji in trgovini.

—g S časom naprej. Letošnji Ljubljanski vzorčni velesejem bo v primeri s prejšnjimi prireditvami nudil še precejšnjo sliko celokupne evropske, pa deloma tudi ameriške industrije, obrti in trgovine. Organizacija je letos še bolj prosičena in so se vabilu odzvali zlasti nemški in avstrijske tvrdke v večjem številu kot kdaj poprej. Prav tako pa bo zastopana lepo tudi Poljska, Francija in Češkoslovaška. Slovenci bomo s svojo le-

tožnjo prireditvijo dokazali, da je Ljubljanski velesejem res največji in najprijetljivejši ne le na Balkanu in tvori za zapadne-evropsko industrijo ključ za vrata, ki vodijo v Orient. Permanente legitimacije se po 30.—dinarjev dobe pri vseh trgovskih, obrtnih, kulturnih, prosvetnih in tujsko-prosvetnih organizacijah, kakor tudi v vseh večjih denarnih zavodih.

—g VII. mednarodni Ljubljanski vzorčni velesejem, ki se vrši od 2. do 11. julija 1927 v Ljubljani, je najstarejša in najbolj obiskana gospodarska razstava v naši državi. Obiskovalci imajo tukaj največjo izbiro vsakovrstnih industrijskih in obrtnih izdelkov ter najboljši pregled za nakup od prvovrstnih in solidnih tvrdk. Vseled velike konkurence so cene zelo umerjene. Na podlagi sejske legitimacije, ki se prodaja po vseh denarnih zavodih po Din 30 se ima pravico do polovične voznine po železnici in parobrodih. V zvezi z obiskom velesejma si ogledte prirodne krasote divne Slovenije.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. julija t. l. ponudbe glede dobave raznih cevi in kalibriranih verig. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenu te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 5. julija t. l. pri Direkciji državnega rudnika v Zabukovci pri Celju glede oddaje zgradbe mostne tehtnice. — Dne 19. julija t. l. pri ekonomskem odelenu direkcije državnih železnic v Ljubljani glede dobave ličarskega koksa; dne 20. julija t. l. glede dobave raznih mehkih desk ter glede dobave sidla, snažilne paste »Globus«, kristalne sode, sveč, parafina, grafitu, smirkovega prahu, denaturiranega špirita, krede za pisanje, stanja itd.; dne 21. junija t. l. glede dobave 80.000 kg živega apna; dne 26. julija t. l. pa glede dobave opeke. — Dne 20., 21. in 22. julija t. l. pri komandi dravske divizije oblasti v Ljubljani glede dobave večje količine sene in slame. — Dne 23. julija t. l. pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani glede dobave kolarskega lesa. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Prodaja. Dne 12. julija t. l. se bo vršila pri 16. artiljerijskem polku v Ljubljani ofertalna licitacija glede prodaje pomij za hranjenje svinj. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

L. Vilhar urar

se je preselil z Dunajske ceste
- na Sv. Petra cesto 36 -

Sport

Domače in inozemske tekme.

LJUBLJANA: Včeraj ni bilo v Ljubljani nobene nogometne tekme.

ZAGREB: Tekme za Balokovičev pokal: Hašk-Croatia 2:0 (1:0). Izredno slaba igra Haška. — Gradjanski—Železničari 7:1 (4:0).

BEOGRAD: Slovan (Dunaj) : BSK 4:3.

Jugoslavija : Slovan 2:1.

DUNAJ: V odločilni borbi za prvenstvo Avstrije je Admira porazila svolega najopasnjšega tekmeča BAC s 5:0 (1:0).

Spartak : WAC 4:4 (2:4). Rapid : FTC (Budimpešta) 3:3.

OSLO: Svedska : Norveška 5:3.

KRAKOV: Vienna (Dunaj) : Krakovia 6:1; drugi dan 4:4.

BRATISLAVA: Hertha (Dunaj) : Bratislava 3:2.

Zaključek dunajskega senzačnega procesa. — Silen naval občinstva. — Spopadi s stražniki. — Ogorčenje radi oprostilne razsodbe.

Porotniki so nato odšli v posvetovalnico. Bilo je okoli 10. zvečer. Pred sodiščem so bile zbrane ogromne množice ljudi in le s težavo je straža zadrževala naval. Mrzlično razpoloženje med publiko se je stopnjevalo od minute do minute in ko se je kakor blisk raznesla vest, da je Nelly Grosavescu oproščena, je bilo slišati vzkliske odo-

— **Dunal,** 27. junija. Gospa Nelly Grosavescu je prebila noč v kaznilišnici bolnici, a večeraj zjutraj je v njenih očeh odvedel domov. Ko so ji prečitali propostilno obsodbo, je ostala Nelly popolnoma mirna in apatična; zdelo se je, da je pričakovala oproščenja. Prišlo je, da je zagovorniku in portnikom ter odšla umernih korakov iz dvorane. Svojujeto očetu je večeraj pripomnila, da za njo življenje nima več smisla in da je končano vse.

Z omenjenim dekretom je zabranjena v Afriki tudi preizkušnja sstrupom, ki jo smatrajo nekatera zamorska plemena za najboljši dokaz nedolžnosti. Tega barbarskega običaja francoske oblasti doslej niso mogle izkoreniniti. Minister pravi v dekretu, da mora biti vsak zamorec, ki opravlja ta posel naistovestno opremljen s posebnimi zaščitnimi sredstvi.

NOGAVICE
z znanko in žigom
„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Sanatorij „WESTEND“

Purkersvort pri Wionu

Upravljalj: a zdravnik-leka: **dr. Karol Feiler**, bivši zdravnik-kef sanari a Jude dore pri Gazu, **dr. Maks Borliner**.

Privatna klinika za notrne, bolezni presnavljanja in žilne bolezni. Specialiteti: zdravljenje z odelcevalejem, dieti, n z vseh avansnih. Lastni laboratorij za presnavljanje in Zdravljenje bolez srca. Vse komfort. Lastni avto. z avio bu om Wion mestu — sanatorij merne cene.

V sredo 29. t. m. nastane popolni solčni mrk, ki ga bomo videli pri nas samo deloma. Zadnji večji solčni mrk smo videli 21. avgusta 1914. V večini evropskih držav se bo videl letošnji solčni mrk samo deloma, pač pa bo rad Anglijo, Norveško, Švedsko in severno Rusijo solnce popolnoma zakrilo. Pas popolnega solčnega mrka se bo raztezal od Atlantskega oceana tik pod južno Irsko in dalje preko Anglije, na kar prekorači Anglijo in se domakne proti Severnemu morju ob Skandinavskem polotoku. Pas popolnega solčnega mrka bo segal dalje do severnega ritča Nove Zemlje preko ritča Celju skin proti Novosibirskim otokom, preko polotoka Čukča k Behringovi ožini in končno blizu Aleutov na jugu Aljaske. V Angliji se dotakne popolni mrk severnozadnega dela Walesa ter se raztegne od Southporta severno do Brestona do Hartlepoola. — Mesto Liverpool bo v pasu popolnega mrka, dočim leži Sunderland že povsem izven njea. Na vzhodni črti od Sudana preko jugozadnega dela Španske proti južni obali Grenlandije od severno do Hudsonskega zaliva nastane mrk ob solčnem vzhodu, dočim bo na za-

» akrito tik pred za-

hodom. Na jugu se bo videl solčni mrk v Arabiji Perziji, Turkestanu, na

VREČE JE NAŠEL.

Delavec Bižole je že zdavnaj brez službe. Pred mesecem je korakal proti Šiški. Pa je na cesti zagledal zavoj blaga. Pristopil je in se razveselil. bilo je 25 praznih vreč.

Kakor znano, bodo po novem kazenskem zakonu tudi v Srbiji izvrševali smrtne obsodbe z obešanjem.

Predstave se vrše vsakokrat ob 11. dop.
Cene Din 2.— in 4.— za sedež.

most. Izb' ga janko stornil kletno. Sre-
celo ljuba mi je plesati tu. Kjer me
nihče ne ovira, kakor pa v tesnih me-
jah baleta ali gledališča. Poizkusila sem
to tudi tam, toda ... hoteli so mi zve-
zati noge s tisočermi bedastimi pred-
pisi. In ker se moram žal na nekak na-
čin preživljati, sem pač tu. Da, danes

Čast: znate se hliniti nedostopno in s

verjela. Ni govorila iz njega dohotnost, marveč velika, prava ljubezen.

Mesto tvojih sanj se je dotislo, iz raz-
valin si postavi hram, v katerem obe-

Ko so redarji vodili Krulisa iz bara, je nekdo pokrival plesalkino truplo z belim ortom.

Življenje v Trstu in Primorju

Ladje, ki jih ni! Ladje, ki ne plovejo! — Med Trstom in Benetkami nič zveze! — Odiranje gostov. — Nevšečnosti pri carini. — Osornost napram tujcem. — Domači letoviščniki z 862 ljubljanci. — Nov dovtip.

m. n. — V Trstu, 22. junija.

V soboto, 18. t. m. je bil v Trstu tako imenovani »kolonialni dan«, ki je določen za kolonialno propagando. Ob tej priliki je imel propagandni govor senator Corradini, ki je nalašč za to prišel iz Rima.

Ker pravijo Tržičanje, da je Trst in vobče vse Primorje prav za prav in v polnem pomenu besede italijanska, renjolska — kolonija, ki se samo izmaga, ne da bi kaj dobivala za to od države, je Corradini govor seveda dosegel kar najlepši uspeh pri renjolskih fašistovskih priganjatih, gočim pa so pravi Tržičanje edino le pomilovalno in obžalovalno zmigavali z rameni. Zlasti tedaj, ko je govoril o bodočem pravicu Trsta in celo o novem svetilniku, ki ga je prižgal sam kralj in ki mu je namen, da kaže pot ladjem, ki prinaša Trstu in vseh Italijev erko in blagostanje.

— Za ribiške čolne je še stari svetilnik predobro, — pravijo Tržičanje; — drugih ladij pa itak v Trstu še skoraj ne poznamo več!

In imajo prav Tržičanje, ki govorijo tako. Na višku izletne in letoviške sezone smo, toda Cosulichova »Stella d' Italia«, lep, velik, blesteč belo pobarvan izletni parnik, ki naj bi vozil tujce po Jadranu in Sredozemskem morju, je že lep čas privezan ob bersaljerem (Sanit) pomolu, ali tujcev, ki bi se hoteli voziti z njim, ni od nikoder in najbrž jih tudi ne bo. Zato ni izključeno, da se zgodi s tem izletnim parnikom isto, kar se je že dni zgodilo s Tripkovičevim »Venezijec«.

Spomnili se je treba le par let nazaj, pa je tržaškim brodalastnikom v resnici lahko začne krčiti srce. Tripkovičeva »Venezia«, najlepši parnik, ki je doslej vozil po severnem Jadranu, je tedaj vozil po dvakrat na dan med Trstom in Benetkami in bil je vedno poln. Lansko leto je bila stvar že nekoliko, ali prav za prav precej slabša. »Venezia« je v poletnem času vozila med Trstom in Benetkami po enkrat na dan. Letos so tudi pričeli, menda 16. t. m., ker prej ni bilo izletnikov, toda »Venezia« je napravila samo tri vožnje. V nedeljo, 19. t. m. že ni vozila več in danes je že razporejena. Vožnja med Trstom in Benetkami torej izostane popolnoma, ker se nikakor ne izplača. V onih dneh ni bilo na »Venezijo« niti 30 potnikov, ko jih je bilo največ!

Tako si lahko predstavljate, kako isti ljudje, ki se na eni strani do tal klanjajo fašizmu in njegovi epohalni gospodarski politiki, na drugi strani kolonoje, da se ogej kreše, zaradi popolnega mrtvila, ki je nastalo v vsem tržaškem prometnem in gospodarskem življenju prav zaradi te fašistovske gospodarske, ali kakor pravijo v Trstu, »kolonialne politike«.

Tujskega prometa ni v resnici prav čisto nič. Pa saj tudi ni nihče v inozemstvu tak uroec, da bi hodil v Italijo dvakrat toliko plačevati, kolikor plača drugje, kjer mu poleg vsega drugega tudi ni treba prenašati fašistovske nadutosti in prepotentnosti. Pojdite le n. pr. v Portorose, pa boste videli in čutili, kako vas bodo nesramno odrli, in še tem bolj, ker skušajo v praznini, ki straši vsepovsod, še temeljiteje oskubiti vsaj tiste bele tuje vrane, ki se kljub vsej revalorizaciji lire, najbrž, ker ne poznajo razmer, še tu pa tam zalete v te kraje. Da pa ne boste rekli, da pretravam, naj navedem najzanesljivejšo pričo, večerno izdanje tržaškega »Piccola«, tako imenovana »Le Ultime Notizie«, ki so v tej ponedeljkovi številki objavili naslednji veleznimivi, za tujce zelo poučni dopisi:

»Dragi »Piccolo! Vedno z ozirom na padanje cen in revaloriziranje lire ti sporočam, ne da bi dodajal kak komentarje, ki bi bili odveč, nekatere računske Palace hotela v Portorose, iz katerih je dovolj jasno razvidno, da sem moral plačati:

za eno mleko 6 lir;
za eno pomarančevico (aranciata) 6 lir;
za dva sladoleđa 18 lir.

Pripominjam, da niti ni bilo godbe.«
Če se vam torej posreči, da zamenjate dinarje tako, da plačate lire po 3.30 Din, boste plačali v Portorose za eno mleko 20 Din, za eno pomarančevico 20 Din, za en sladoleđ 26.50 Din in si boste pri tem pač mislili, da naj vzame vrage Palace hotel, Portorose in vso Italijo ter se podvizali, da ponese svoje dinarje kam drugam.

Poleg vsega tega pa je tudi še treba pričakovati, da boste imeli vsakovrstne sitnosti in nevšečnosti, kakor so jih imeli n. pr. neke češke družine, ki so hotele v Gradež in so prišle v Italijo po bolniški železnici. Čeh je tudi kot izletnik, kot letoviščar zelo praktičen, varčen človek. Da si vsaj kolikor toliko zniža stroške za letovišče v inozemstvu, jemlje s seboj razna domača konservirana jedila in druge take stvari, da mu ni treba preveč trošiti. Tako so tudi one češke družine, ki so hotele v Gradež, imele s seboj razne konzerve in še kaj podobnega. V Jugoslaviji jim seveda ni nihče delal nikakih sitnosti, ali ko so prišle v Podbrdo, so jim italijanski cariniki vkljub temu, da so hoteli na letovišče, oziroma v kopališče v Italijo, tako temeljito preiščevali vse prtljago, da je bilo jo in nejo, ter jim namuljivali in nadvladali tako carino, da so se prijemali za glavo. Lahko si mislite, kako so bili veseli te italijanske gostoljubnosti. Dali so si vse skupaj uradno zapečatiti in so, ker so imeli vožnjo do Gradaže plačano, si jo v Tržiču dali podaljšati do Reke in so tako na ena vrata noter, na druga ven, odšli iz Italije.

Zelo značilno pismo o italijanski vljudnosti in postrežljivosti napram tujcem objavljajo torkove »Le Ultime Notizie«. V tem pismu se neki Anglež, ki je podpisan s polnim imenom — profesor dr. W. Jackson Royle — bridko pritožuje, da je v nedeljo, misleč, da se tudi v Italiji kakor na Angleškem, denaturirani spirit, ki ga je potreboval za izpiranje rane, ki si jo je nakoopal v morskem kopelju, dobi v lekarni, poslal svojo ženo, ki le slabo govori italijanski, ponj v lekarno, kjer pa se niti zmenili niso zanj in so ji po ponovni zahtevi in dolgem čakanju, ko jim je zopet in zopet povedala, da potrebuje spirit za bolnika, osorno, naravnost žaljivo, odvrgli, da se nahaja v lekarni, ne pa v drogeriji, da naj gre denaturirane alkohole iskati v drogerijo. V nedeljo, ko je vse zaprto!

Angleški gospod profesor in njegova gospa si bosta v bodoče, ko bosta hotela na počitnice, morala pač temeljito premisliti, preden se bosta zopet odločila za — Italijo!

Fašistovska Italija s svojim fašistovskim narodnim gospodarstvom in fašistovskim načinom obnevanja s tujci se bo pač sčasoma morala prepričati, da tujec izletnik, letoviščar, kopališčnik ni več tako neumen, da bi brez reakcije prenašal vsakovrstne moralne in materialne nevšečnosti, ki ga zadevajo na vsak korak v Italiji, da bi jih prenašal samo zato, da bi mogel in smel nekoliko tednov preživeti ob »italijanskem« morju, pod »italijanskim« nebom in dihati »italijanski« zrak. Morja, neba in zraka, nič slabšega kot je v Italiji, se najde tudi še

drugje po svetu, ob smotno manjših stroških, brez nevšečnosti, slasti pa brez črnosrajčnikih straši!

Za Italijo, za fašistovsko Italijo pač ne preostaja drugo, ko da se bo odaleje namerstalo z milijoni, ko so jih ji znašli tujci, morala zadovoljevati s svojimi lastnimi izletniki in letoviščarji, ki znaajo še bolje trošiti milijone, kakor pa tujci. Saj ima dovolj takih specialitet, kakor je oni Sicilijane Raffaele Agliatore grof Ludolfo de Soprony, ki ga sedaj rešeta gorilaška porota zaradi milijonov, za katere je opeharil celo vrsto italijanskih bank in trvdil, da je živel, razsipajoč denar, kakor bi mu bil v resnici rastei v njegovih zagrajskih kurnikih in svinjarih, v katerih je hotel rediti perutnino in prasce za vso Italijo. Pri takih ljudeh se da v resnici več zaslužiti, kakor pri tujih izletnikih. Saj je bil mož res silno podjeten. Govoril je o sebi, kakor da bi ne bilo bolj šega in umnejšega človeka na svetu, razumel pa trgovino, kakor nihče drug, prevejal kakor lejak, spletkar, da mu ga ni bilo para, zapravilvec, da se mora celo A. Anunzio skriti pred njim in babjak, da mu Giacomo Casanova ne sega niti do gležnjev: preiskava je dognala, da ni imel nič manj ko, recni in piši, 862, osemsto dvainšestdeset ljubic. Uporabljal je vsa mogoča zdravila in mamila, od morfijske do kokaina, a ko so prišli na sled njegovim milijonskim sleparstvom, so ga shranili v videmsko — blaznino.

Evo, takih letoviščarjev naj se v bodoče drži fašistovska Italija, pa bo krepko vzvetele njena tajska industrija. Tujci, ki znaajo šteti svoj denar ter hodijo na izlete, na letovišča, v kopališča, da okrevajo, da se odpočijejo, da se razvedre, da se prijetno, nemoteno pozabavajo, pa hodijo in bodo odselej hodili po potih, ki vodijo do resničnih takih užitkov — mimo fašistovske Italije!

Za nameček nov tržaški dovtip:

Ko je prišel kralj Vittorio Emanuele prigrizati v Trst novi svetilnik, se je vozil po Trstu v avtomobilu grofa Segre-Sartorija, ki ima številko 610. Hudomušni Tržičanje so takoj spoznali, da je ta avto v resnici kakor nalašč za kralja, češ, številke govore vendar vedno jasno in prejasno:
— 610, šest, ena nič: sei uno zero!
— Si ničla!

Iz ameriške kriminalistike

Ameriška kriminalistika beleži zopet celo serijo izrednih kriminalnih slučajev, tipičnih za razmere in milje onstran oceana.

Precejšnjo senzacijo je nedavno vzbudil umor kinografa Raya Raymonda v filmskem mestu Hollywoodu. Raymond je bil v prepiru ubit od poklicnega tovariša Paula Kellyja. K uboju je Kellyja nahuškala Raymonдова žena.

Epilog tega zločina se je te dni obravnaval pred sodiščem. Kelly je bil obsojen na 10 let ječe, vdova ubitega igralca in še štiri druge osebe, ki so bile tudi v zvezi z zločinom, so bile obsojene vsaka na več let ječe. Tako je bil zaključen proces, ki je vzbujal precejšnjo pozornost in v katerem je ženska kakor v aferi Snyder igrala glavno vlogo.

V Chicagu, tem gnezdu banditske svogati, so nedavno tudi obravnavali grd zločin. Pred porotniki je sedela vdova Katarina Cassler, ki je najela nekoga Lovrenca Patrička in ga pregovorila, da je umoril njegovega sorodnika Williama Lindstroma. Lindstrom je bil namreč zavarovan za 7000 dolarjev in ta znesek je omamila vdovo, da je zasnovala peklenski načrt. Lindstrom je pa-

del kot žrtev zasnovane zarote, no vdova se ni dolgo veselila zavarovalnine. Zločin je bil kaj kmalu razkrinkan in vdova ter njeni pomagači so prešli te dal zasluženno plačilo za svoj zločin. Katarina Cassler in Lovrenc Patriček sta bila obsojena na smrt na električnem stolu. Neka Lilian Praxer, ki je sodelovala pri umoru, pa je bila obsojena na 10 let ječe.

Linčanje je v Ameriki še vedno v praksi in na dnevnem redu, dasi se oblasti na vse kriplje trudijo, da ta surov pojav zatro. Zlasti so linčanju izpostavljeni črnci. Gorje onemu, ki ne more krotiti svojega prirodnega nagona in se tako daleč spozabi, da zlorabi kako belopolito žensko. Razjarjena ga iztrga iz rok straže ali pa celo iz sodnih zaporov in potem mu ni rešitve.

O dveh takih slučajih izbruhla ljudske nevolje in ekzaltiranosti čitamo v ameriških listih. Tako je bil v mestecu Braggadoc'o linčan črnc William Sherod, ki je baje skušal zlorabiti neko vdovo. Množica ga je privezala h kolu in dvanaest krogelj se mu je zaplilo v telo. Črnca je množica privlekla iz zapora.

V kraju Tampa pa je razjarjena množica naskočila jetnišnico Hillsborough, v čije zapore je bil prepeljan jetnik B. F. Levis, ki je priznal, da je umoril pet ljudi. Bitka med množico in policijo, ki je branila jetnišnico, je trajala pet ur. Policija je bila primorana streljati in je ranila devet oseb. Šele, ko je nastopilo vojaštvo s strojnimi, se je podivjana masa razkropila. No, kljub temu je množica zvečer še enkrat navalila na jetnišnico. Vojaštvo je oddalo salvo, dve osebi sta bili ubiti, 18 pa ranjenih.

CARL POLLAK D. D. LJUBLJANA

Detajlna prodaja čevljev
PO TOVARNIŠKI CENI
na Dunajski cesti št. 23 na dvorišču.

ZA ČASA VELESEJMA
od 30. Junija do 15. Julija
VELIKA INVENTURNA RAZPRODAJA

Med njimi nekoliko 1000 parov raznovrstnih vzorcev itd. po izvanredno nizki ceni.
Možkih in ženskih čevljev od 60.— Din ter fantovskih, dekljskih in otroških od 20.— Din navzgor.
Velika zaloga SANDAL iz rujavega blank usnja od št. 20 do 46.
Poleg tega konfekcijski in jermenski izdelki,
kakor gamaše, aktovke in nogometne žoge.

„ORCO“

Standard švicarskih sirov v škatlah
Kakovost neprimerljiva
Zastopstvo:
Fr. Srdar & Co., Zagreb, Gijure Deželića Prilaz 79.

Ekzotične žene

ali

je naslov popolnoma novega pustolovnega filma, v katerem je siljajno prikazana

borba z morskim psom.

Krasote južnega morja z vsemi tajnami, ki jih skrivajo morske globočine — Junaška zamorka rešuje belega človeka iz zob morskoga psa — Lepi igralci — Izvrstna režija, fina igra —

Predstave točno ob: 4, 1/2 8, 1/4 10.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

Na morskem dnu

LOKOMOBILI MOTORI GATERI

Braća FISCHER & S.
ZAGREB, Pantovčak 1b.

Zahvala.

Ob nenadni izgubi našega predobrega soproga, očeta, sina, brata, zeta svaka, strica itd., gospoda

inž. Viktorja Zupanca
višjega gradbenega svetnika

izrekamo tem potom srčno zahvalo vsem, ki so z nami sočustvovali v teh težkih urah. Osobito se zahvaljujem vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vsem, ki so sprejeli predregga pokojnika na njegovi zadnji poti, zlasti sorodnikom, gospodu vladnemu komisarju mestne občine nadsv. Antonu Mencingerju, gospodu direktorju mestnih uradov Dr. Miljutinu Zarniku, gospodu direktorju mestnega gradbenega urada ing. Matku Prelovski, gg. kolegom, p. n. uradništvu mestne občine, Ljublj. šahovskemu klubu, Ljublj. Sokolu in športnemu klubu, pračastiti duhovščini in p. n. ostalemu občinstvu. Iskreno se zahvaljujemo tudi opernemu zboru in gg. solistom za ganljive žalostinke. Vsem, prav vsem srčna hvala.

Maša zadušnica za blagopokojnikom bo v četrtek, dne 30. t. m. ob 7. zjutraj v cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 27. junija 1927.

Zalujoci ostali.

Ne zamudite

obiskati specialnega zasebnega tečaja za gg. čevljarje mojstre in pomočnike, ki se prične 11. julija t. l. Vse informacije daje g. vod. tečaja J. Steinman v Ljubljani. Zahtevajte prospekt! 1529

Slovenska zastava

5 m dolga, popolnoma nova — ugodno naprodaj. — Marija Strel, Ljubljana, Poljanski nasip 8, pritičje, desno. 1527

Vajenec

star 14 let, močan in priden, se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom; najraje na deželi. — Ponudbe pod »Vsa oskrba 1532« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Oblačilno blago

prodaja družba »MA-KO«, Ljubljana, Dunajska cesta 36 (poleg Jugo-Auto) — PO RES. NIČNO ZNIZANI CENI!

Kemična pralnica in barvanje oblek

v najrazličnejših barvah izvaja dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah.

Anton Boc, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/L. — Tovarna: Vič-Glince.

Zastore, posteljna pregrinjala perilo, monograme, obleke l. dr. veze najfinije in najceneje

mehanično umetno vezenje

Matek & Mikeš

Ljubljana, Da Imatinova ulica 11.

Entianje, ažuriranje, predtiskanje ženskih ročnih del za trgovino. Šolo in dom.

**nositi
Palma
znači
nikdar iskrivljene
pete imeti.**

Po nižjani ceni.
Dvokolesa, motorji, vsakovrsni otroški vozički, namestni deli in pneumatika. Poseben oddelek za popolno popravilo, emailiranje in prodajo na obroke. — Ceniki franco.

Jribuna F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4

— Kopalne hlače —

otroške majice in nogavičke v raznih barvah, damske nogavice, svilnati trakovi, **srajce**, kravate, **palice**, nahrbtnike, dišeče milo, **Odol**, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, tapetnike **najcenejše** le pri

Josip Petelinc

ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

2. — 11. julija 1927.

Pod pokroviteljstvom
Nj. Veličanstva kralja

VII. Mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani

Najstarejša in najbolj obiskana
razstava v naši državi nudi:

1. največjo izbiro vsakovrstnih industrijskih in obrtnih izdelkov,
 2. ker velika konkurenca, zelo umerjene cene,
 3. najboljši pregled za nakup pri prvovrstnih in solidnih tvrdkah,
 4. na podlagi seimske legitimacije 50% voznino na vseh osebnih in brzovalnih in parobrodih.
- Oglejte si prirodne krasote divne Slovenije! Legitimacije se dobe po Dln 30 — v vseh večih denarnih zavodih, potniških uradih, kulturnih in prosvetnih društvih, trgovskih organizacijah itd. Stanovanja preskrbljena! Informacije daje: Seimski urad.

VENECIN

izredna zdravilna voda proti **revmatizmu**
in **išiasu**, **želodčnim** in **črevesnim**
bolezni ter za **nego ran** se dobiva
zopet v vsaki lekarni
Skladišče za grosiste: **Isis, d. d.** Ljubljana

Javna dražba.

V konkurzno maso Antona Steinerja spadajoče nepremičnine se bodo prodale na javni dražbi dne
30. junija 1927 ob 10. uri dopoldne na št. 15
okrajnega sodišča v Ljubljani,

in sicer:

a) Polovica vi št. 95 k. o. Trnovsko predmestje, obstoječa iz hiše na Opekarski cesti št. 31, s hlevom in kletjo ter travnikom, ki meri 941 m², cenjena na 50.124 Din 83 p; najmanjši ponudek 26.249 Din.

b) Hiša v Jeranovi ulici št. 11 z gospodarskim poslopjem in travnikom na Rakovi jelši, ki meri 4281 m², cenjeno na 75.387 Din 40 p; najmanjši ponudek 37.980 Din.

c) Stavbna parcela 98/6 v izmeri 1727 m² s pisarno poslopjem, cenjena na 28.074 Din, najmanjši ponudek 17.491 Din.

d) Stavbna parcela 98/1 v izmeri 4086 m² z zidano šupo, cenjena na 40.695 Din, najmanjši ponudek 25.130 Din.

e) Dva travnika v Mestnem logu v izmeri 21.306 m², cenjena na 9.450 Din 20 p, najmanjši ponudek 6.301 Din.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem sodišču v Ljubljani, ali pa pri konkurznem upravitelju dr. Josipu Klepcu, odvetniku v Ljubljani, Janez Trdinova ulica št. 8.

Spominjajte se Tabora!

RADIO aparati in vsi sestavni deli —

znanih svetovnih izdelkov, s katerimi morete ob vsakem času poslušati koncerte, opere in predavanja iz vsega sveta. — Cena aparatom znaša od Din 800 do 2500 za 1—8 svetilk. Ako jih sami sestavite, je **cena polovična**. Za uspeh se izda pisarna garancija. Z zadostno garancijo tudi na obroke. Zahtevajte ilustrovani brezplačni cenovnik R. 5 (novo izdanje).

„RADIOBLAŽEK“

BEOGRAD, Topličin Venac 4 (preko puta Palace-Hotela). — Tel. 41-85.

Najboljša v materialu in konstrukciji so:

kolesa, šivalni stroji znamke GRITZNER, Adler in Phoenix.
URANIA PISALNI stroj ter **švicarski PLE-**
TILNI stroj **DUBIED.**

Najlepše opreme, samo pri
Josip Petelincu
v Ljubljani

blizu Prešernovega spomenika ob
— vodi. — Telefon 2913

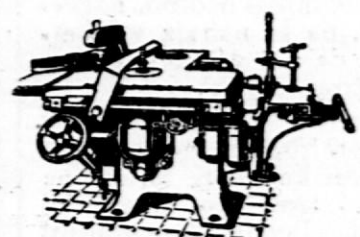
Najnižje cene. — Tudi na **mesecna odplačila.**

Klišeeje

vseh vrst, črtne in avtotipije, izdeluje po predloženih risbah, peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah točno po naročilu in v najkrajšem času

Jugografika, tiskovna in založna družba z. o. z.
v Ljubljani, Sv. Petra nasip 23

Specialna tovarna strojev za obdelavo lesa

Klein & Stiefel, Fulda

Na velesejmu v Ljubljani

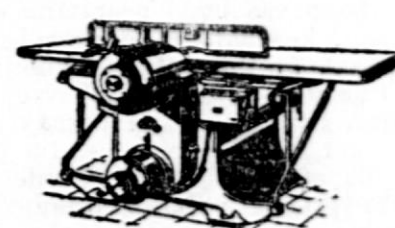
domo razstavili najnovejše in najboljše stroje za
obdelavo lesa v polnem obratu.

— **Novost Pogon brez jermena.** —

Obiščite naš prostor **208 Paviljon F.**

Zastopnik za S. H. S.: **Peter Angelo, Ljubljana,**

Hotel SLON

Potrli in v globoki žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani oče, soprog, tast
itd., gospod

JOSIP ZIDAR

trgovec in posestnik

preminul v 53. letu starosti, Bogu vdano in previden s tolažili svete vere sinoči
ob 10. zvečer, po kratki a silno mučni bolezni.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 27. t. m.
ob 16. iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 31, na pokopališče k Sv. Križu.

Mase zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 26. junija 1927.

Franja roj. Kodrič,
soproga

Joško in Zvonko,
sinova

Ruša,
hči

Vera roj. Broč,
sinaha

v imenu vseh ostalih sorodnikov.

Bres posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod.

Zahvala.

Ob prebriski izgubi naše iskreno ljubljene soproge, zlate mamice,
hčerke, sestre, svakinje in sinaha

Smilanje Kuni Oražmove roj. Jerman

soproge bančnega prokurista

izrekamo našo srčno zahvalo vsem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami.

Posebno se zahvaljujemo vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev, gg. zdravnikom, ki so lajšali trpljenje pokojnice, posebno gosp. dr. Jamarju, ki si je naravnost požrtvovalno prizadeval, da bi ohranil pokojnico pri življenju, nadalje čč. sestram Vincenc, reda za njih preskrbno nego, čč. očetom frančiškanom, sl. pevskemu društvu »Ljubljanski zvon« za ganljivi žalostinki pod vodstvom pevovodje gosp. Zorka Prelovca in končno vsem, ki so izkazali blagopokojnici s svojim številnim posetom svojo ljubav ter jo spremenili na njeni zadnji poti.

Vsem ponovno naša iskrena zahvala!

Ljubljana, 27. junija 1927.

Zalujoči ostali.

Originalne barve,

matrice (koze) - oščeni papir za vsesvetni CYCLOSTIL, spec. alni papir za razmnoževanje, se dobi vedno in najceneje pri

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova 6-1 Telefon 2980

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI.

Podeljuje vsakovrtna kredite, eskomitra menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne štetje na obroke pod zelo ugodnimi pogoji